

Plymouth, Pa. 8 Kovo

Pirm šeszių metų, t. y. 1894 susitvėrė vardan Laurino Ivynskio, lietuviszka-amerikoniszkai-europiszka draugystė, kurios mieriu buvo surinkti daug, daug visokių daiktų ir jūs perstatyti ant visasvietinės parodos Paryžiuje 1900 metų. Tapo iszleisti du atsiszaukimai su nurodymais, kokius daiktus reikia renkti; buvo girdima, kad tulose vietose ir darbavosi tūmi tuli tautiečiai, bet artinantėsi parodai, draugystė numirė ir nei balso jos negirdėti, nors sąnariai jos gyvi. Bet nieko. Su taip placziu programu, kokį užmanė L. Ivynsko draugystė, pasirodyti ant parodos neįstengiamė. Praėjusiamė „Vienybės“ num. patalpinomė atsiszaukimą lietuvių isz Szveicarijos, kur susitvėrė tam tikras komitetas, kuris užsiims perstatymu ant visasvietinės parodos Paryžiuje vien lietuviszkos spaudos, tai yra lietuviszkų knygų ir laikraszezių. Szitas užmanymas nėra taip sunkus, kad jo nebutu galima iszpildyti. Reikia tik tai surinkti visas lietuviszkas knygas ir laikraszezius, jūs kaip reikiant sudavadyti ir siusti tam komitetui į Szveicariją. Knygas, mislyjame, iszleistuvės paaukaus arba bent pigiai pardūs, bet to neužtenka, prie to pasidaro kasztai nusiuntimo jų, kasztai nusamdymo vietos parodoje ir kasztai jų iszdėstytojo, priveizetojo. Szitas klausimas buvo pajudintas 39 num. „Vienybės“ praėjusių metų p. Dzuko, bet mūsų laikraszeziai nei pavieniai žmonės neatsiliepė ant to klausimo. Iszrodė, kad mes apie tokius reikalus dar neiszmanome, nesuprantame jų vertumo. Parodymas Paryžiuje lietuviszkos literatūros butų su tai nauda, kad gal veikiausias caras atidātu mums spaudą, nes parodymas svietai tokio fakto galūnėje 19 amžiaus pri-

verstu jį tą padaryti. Prie tos parodos turėtu buti atspausta knygelė prancuziszkoje kalboje (butu gerai tokia ir vokiszkoje bei angliszkoje) ganėtiname skaitliuje ir aplankantiems lietuviszką literatūrą, dalinama. Toje knygelėje turėtu buti apraszyti lietuvių vargai ir kanczios po caro letena, ypatingai užgynymas spaudos ir persekiojimas žandarų už lietuviszkas knygas nors maldines arba ukiszkas.

Szitas nuveikimas kasztūspusėtinai ir mūsų visų, be iszėmimo, yra pareiga nors szitame reikale veikti iszvien. Reikalas visūmeniszkas ir tautiszkas. Nors \$1000 sudėti, mums amerikiečiams, butu visai nesunku ir su tais jau butu galima apsigelbėti. Lai ant szito reikalo paskiria kiek „Susivienyjimas“, visos draugystės ir kliūbai bei pavieniai žmonės. Darykime dėlto balius, ekskursijas, kolektas, lai mėjimus kokių daiktų ir tūmi vis susidės keliolika deszimtų dolerių. Palikti tą reikalą nuveikti vien užmanytojams negalime.

1892 mete lenkai užmanė pastatyti paminklą Tadui Kosciuszkaui Chicagoje net už \$18,000. Ant paminklo iki sziolei aukų turi surinkę \$11,000. O kad greiciaus surinkti trukstanczius \$7,000, dabar užmanė parengti Fairą Chicagoje tam tikslui. Mums reikia daryti panasziai. „Susivienyjimas“ galėtu pavesiti tūs piningus parodai, kurie tapo surinkti isz aukų ant ateivių namo.

Knygas visas surinkti vos bus galima. Tulos yra pirm kelių metų spausdintos ir sziądien jau nėra gaunamos. Tas pats yra ir su laikraszeziais. Bet tos knygos ir laikraszeziai yra vis pas kurį lietuvi pilnybėje užsilikę ir toksai galėtu ant parodos laiko paskolinti, kas po parodai taptu sugrazinta. Vyriausiai yra tas, kad

surinkti kūmi didžiausį skaitlių knygų. Galint visas.

Knygas Amerikoje reikia surinkti į vieną vietą visas, ir sudėjus skrynion pasiusti ekspresu Szveicarijon. Piningų rinkimu gali užsiimti laikraszezių redakcijos ir kiekvieną auką pagarsinti laikrasztyje. Jeigu mūsų lietuviai ant szio reikalo dētu tik tai po 5 ct., tai 20,000 lietuvių dėdami po 5 ct. sudėtu tą \$1000. Dėlto nei vienas nepavargtu.

„Vienybės“ redakcija parodos kasztams paskiria \$5,00 ir priims bei kvitavos visas aukas isz kitur prisiustas. Kas daugiau?

Uzsitarnavusiam rasztinin kui, paaukavo:
P. X isz Plymouth, Pa. 50ct.

Isz Lietuvos.

Parubezyje (Suvalkų gub.) szaunas skaitlius darbininkų ir darbininkų turi darbą prie iszdirbimo linų, sudėstymo szerių, aszutų ir vilnų. Turtingesniejie žydai supirkinėja tūs daiktus po kaimus, suveža į parubežinius miestelius ir sudėstę į skyrius ir skrynes arba baczkaš, iszveža tūs pirkinius užrubežėn į Prusus.

Naumiestyje prie szukavimo linų dirba, priemiestyje Meisztūse, apie 120 moterių, po 5 iki 30 pas vieną darbdavį žydą. Žydai superka jau iszbruktus linus nū ukininkų ir ezion suvežę iszszukūja tam tikrūse namūse. Mokestį tos moters gauna nū 15 iki 30 kapeikų ant dienos, dirbant 12 valandų. Kitos darbininkės gauna nekiek braugiaus, bet už tai priverstos yra viską pirktisi nū tų žydų brangiai užmokant, nors už niekam nevertus daiktus. Dėlei tokios apgavystės kitos pameta darbą net. Kitos vėl norėdamos gauti darbą, turi dėti kyszį mekleriui žydeliui, kad parupintu joms vietą. Darbas prie

linų yra didei nesveikas; dulkes lenda į akis ir nosį ir tankiai buva priezasczia dziovos, dusulio ir akių ligų.

Prie skirstymo szerių, aszutų ir vilnų daugusiai dirba žydai. Naumiestyje, 4 tokiose vietose, dirba apie 200 žydų, po 12 valandų per dieną su alga po 3-5 rublius ant sanvaitės. Darbas yra didei nesveikas ir dauguma tenais dirbanczių gauna dziovą arba kitas ligas nū gyvūlių paeinanczias, kurių perais užsikrečia isz plaukų.

Naumiestyje, prie linų, szerių, aszutų ir vilnų, skaitant 4500 gyventojų, daugiau kaip 400 yra darbininkų

Szeszėpe pavasarai darbininkai atplukdina medzius budavonei, lentoms ir kurui. Naumiestyje medzius suskirsto į skyrius ir pjanja lentas. Prie tojo darbo turi užsiėmimą per 50 darbininkų. Uždirba jie po 75 kapeikas ant dienos, bet nekartą buva taip, kad darbininkai dirba tik tai už skiedras kurui, kurias darbininkai paršinesza žakūse namon.

Arti Naumiesczio yra dvaras Katauczizna, kuriame yra garu varoma lentų pjovinczia ir kaulų malunas, kur dirba 12 darbininkų ir už 12 valandų dienos darbo gauna po 40 kapeikų.

Kitūse parubežiniūse miesteliūse yra toks pat apdirbimas linų, szerių ir aszutų, o tulūse yra net dirbtuvės mullo, plytų, czystijimo kerosino. Pas Vilkaviszki, Szelmiūse, yra dirbtuvė ukiszkų maszinų, kurioje dirba 35 darbininkai. Alvito palivarke dabar tapo kita tokia dirbtuvė pastatyta.

Pasilaikymas darbininkų yra abelnai labai sunkus. Stebėtis reikia, kaip gali žmogus iszmisti su szejmyna uždirbdamas 2-3 rublius per sanvaitę! Tokis skurdas kas metas iszvaro szimtus beturczių darbininkų į Prusus, Angliją, Ameriką, o paskuti-

niame laike ir į Apriką. Prūsūse pas daugelį ukininkų visi darbininkai susideda iš mūsų lietuvių darbininkų. O piemens veik visi Prūsūse gauno iš mūsų pusės, nes Prūsūse visi vaikai ir mergaitės iki 14 metų turi priverstinai eiti mokintis. Pas mus piemenukas gauna nu 2 iki 8 rublių, o Prūsūse gauna nu 24 iki 36 markių (11-17 rubl.); o suaugę darbininkai gauna nu 60 iki 85 markių (28-40 rubl.) už vasaros darbo metą. Vienok ir Prūsūse buvo skriaudžiami mūsų iszeiviai darbininkai, nes jie paprastai pereinavo rubežių slaptai ir toki negalėjo pasiskusti nuskriausti budami nu pruso. Nu 1 Balandžio 1897 m. Maskolijos valdžia daleido darbo jieszkantiems užrubežyje, iszdūti paliudyjimūs nu vaitų ant 8 mėnesių, ir dabar tokių prūsokai negali nuskriausti, bet turi užmokėti kiek suderėjęs, nes tokis pasigūdzia konsuliui ir už jį tasai užstoja. Neturintis pasporto konsuliui pasigūsti negalėdavo.

Veik visi lietuviai mūsų gub. moka raszyti ir skaityti. Beturcziai isz paskutinios rupinasi savo vaikus bent pasimelsti iszmokinti isz knygos. Tokie iszėję į Prusus pasirupina sau visokių knygelių ir laikraszczių ir sugrįžta vis isz mintingesniu, negu pirm iszėjimo. Kiti supranta net ir darbininkiskus reikalus bei politiką su tautyste.

Straiikas pirmasis buvo vasaroje 1896 m. Vilkaviszkyje darbavietėse sutaisymo szerių. Tasai naujas apsireiskimmas didei iszgandino darbavivus ir volteciją. Pavieczio virszinin kas Link, suvarė daugel straiquierių kalėjiman, pagelbon pasikvietę net zandarus ir prokurorą. *Milda.*

Isz Szveicarijos.

21 Sausio 1899 m. vietinė „Draugystė Lietuviszkos Jau-

nū mėnės“ isztaisė muzikaliskai vokaliszką vakarą su szokiais puikioje salėje vieszbuczio „zur Sonne“, papasztoje zolynais ir lietuviszkais ženkla is. Sve czių susirinko į 150, daugiau siai isz mokinancziosios jaunū m. u t i n i o tokio lietuviszko balius užrubežyje. Vienas skirsnis programo, to vakaro, buvo labai akyvas, t. y. „Tautiszka giesmė“ („Varpas“ 1898 m. No. 6, V. K.), ką kūgraziausiai lietuviszka i uždainavo maiszytas choras, (Choro dirigentu buvo studentas armėnas p. Milikjan.) kamė emė dalivavymą apie 30 svetimtauczių.

Pasibaigus koncertui, prasidėjo szokiai ir didžiausioje linksmybėje tęsėsi iki 6-tai ad. ryto.

Mūsų balius nusidavė puikiai, puikiaus net už ruskių ir lenkų szio semestró (pusme czio) studentiskus balius ir padarė ant svetimtauczių, daugumas kurių ant szito vakaro pirmą sykį matė ir pažino lietuvius ir lietuyes, gilų įspudį.

Gryno pelno nu balius į kasą „D. L. J.“ įplaukė apie 200 fr. aukų; mūsų draugystė tūjaus paaukavo — 30 fr. vienam savo sąnariui, kaipo pagelbą, o kitą dalį tų pinigų — ant lietuviszkos literaturos.

Ir taip, pradžia gyvasties „D. L. J.“ Zueriche jau pasirodė. „D. L. J.“ dabar gauna sekanczius laikraszczius: „Varpą“, „Ukininką“, „Vienybę Lietuvininkų“, „Lietuvą“, „Naują Draugiją“, „Naują Lietuviszką Ceitungą“ (laikr. Prūsų Lietuv.). Redacijoms pamintų laikraszczių mes iszreiskzkiame padėkavonę už aukavymą „D. L. J.“ savo laikraszczių. Meldziame taipogi redakcijas ir visų kitų lietuviszkų laikraszczių, idant teiktusi mums prisiuntinėti savo iszleidimus, nes mes geidziame skaityti visus lietuviszkus

laikraszczius. Iszdas „D. L. J.“ dar visiszkai silpuas.

Sziose diense mes, Zuerichecziai, gavome žiną, kad Szveicarijos universitetuse: Fribourge yra 6 lietuviai, o Luzannoje — viena lietuvaitė. Luzannietė jau iszreiskzė mums savo norą prigulėti prie mūsų „D. L. J.“ o kaip laikysis Fribourgecziai dar nezine (vienas yra jau sąnariu „D. L. J.“)

Ant galo turime praneszti, kad antra dalis korespondencijos isz Zuericho, patalpintos „Vienybėje Lietuvininkų“ N. 4 szių m. apie knygyną ir veiklumą draugystės „Zelmū“ Parzyčiuje, paraszyta ne vard a n mūsų draugystės.

Mūsų adresas:

M^{seil} M. Dovkont,
Pestalozzi str 37-III
Zuerich-Suisse

Vardan „D. L. J.“ sekretorius
M. Dovkont.

Politiszkos žinios.

Amerika. Europos laikraszcziiai pranesza, kad amerikona i Pilipinūse labai silpnai stovj. Paskalos eina, buk Japonija gelbsenti pilipiniecius, kaip Amerika kubiecius visame gelbėjo, nors su Japonija prietelysteje buvo. Paskutiniame laike buk pilipiniecziai gavę isz Japonijos 30 kanūlių, 30,000 szaudyklių su keletu milijonų szuvių ir viską laimingai iszkrovę į Sual prov. Luzon, 100 mylių nu Manilos. Amerikos valdzios užprotestavojo priesz Ispanijos valdzia už pagarsinimą žinių, gautų nu gen. Rosisiz Manilos. Pagal tai matyti, kad palūdamos žinios amerikonszkų virszininkų yra netikros, kad jos nesutinka su ispaniszko gen. žiniomis, o szis vėl melagingų žinių nesų es dėl savo garbės nuže minimo. Amerikonai paleido žines, buk Aguinaldas lugojęs pakajaus ir buk 8000 pilipi-

nieczių esą pasirengusių padėti ginklus. Bet tolesnių žinių apie tai negirdėti. Amerikonai nuplaukę prie Iloilo pradėjo bombardūti ir tūmi padarė iszkados svetimų vieszpatysečiu gyventojams į \$5,000,000 ką Amerika gaus atmokėti. Pilipiniecziai amerikonomams nedūda pakajaus ir vis užpuldinėja. Amerikonai vieton pilipiniecius vyti tolyn, atsitraukė atgal, nepasitikėdami ant savo pajiegų ir patys tvirtina, kad karė Pilipinūse gali buti labai ilga. Iki sziolei pilipiniecziai amerikonų užmuszė į 100 o 400 suzeidė. Amerikoniszki virszininkai szaukiasi tiktai pagelbos nu savo valdzių taip kareiviūse kaip ir laivynėje. Vokietijos kariszkas laivas „Kaiserin Anguste“ isz Manilos ūsto pasitraukė ir vokiecius apginti apsiėmę amerikona i.

Kubiecziai pareikalavo nu amerikonų iszkraustymo savo kariaunos isz Kubos paliekant tikt 10,000 ir kad tiek pat butu kariaunos isz paczių kubieczzių. Amerikoniszki virszininkai Kuboje paleidę 3000 kubieczzių nu vieszų darbų dėl stokos pinigų, kurie dabar vaikszeiodami aplinkui varo agitaciją priesz amerikonus ir kursto savūsius prie pakėlimo maiszto. Laikraszcziiai raszo, kad 30,000 kubieczzių yra apsiginklavę ir pasirengę užpulti ant amerikonų. Vadu jų esąs gen. Rabbi. Kubieczzių roda negalėjo nutarti ir sutikti ant Amerikos pasiulymo \$3,000,000 apmokėjimui algų kubieczziams kad jie padėtu ginklus. Kubiecziai gali dar greitai atmesti Amerikos pasiulymą ir savo ginklus priesz jūs atkreipti. Gen. Gomezas pertraukė visas tarybas su amerikonais, Kuboje gubernatoriais. Gal nepoilgo ir Kuboje atsinaujins karė priesz iszliūsuotojus amerikonus, kaip Pilipinūse, jei tiejie neuzganedins kubieczzių reikalavimų.

Ispanija. Susirinkus parlamentui tapo perkratyta sandara su Amerika daryta Paryžiuje ir balsuota už atidavimą Amerikai Pilipinų Nubalsavus pasirodė 120 balsų už atidavimą o 118 priešais. Valdžia išlaimėjo tikslai su dviem balsais. Tas balsavimas priverstė atsisakyti nū vietų visų ministeriją ir patį ministrų pirmsėdį, Sagastą, nes parlamentas butu jūs apkaltinęs su karės vadais kartu. Priegtam atsisakė ir pasiuntiniai nū savo vietų Paryžiuje ir Londone. Sutvėrimas naujos ministerijos tapo pavestas vadui konservatyvų, senorui Silvela, kuris vedė smarkią agitaciją priešais Sagastą. Parlamentas arba kortezai ir bus bene paleisti ir taps renkami nauji. Konservatyvai kaltina Sagastos ministeriją už visą nepasisekimą karės su Amerika. Admiralus laivynių, Carverą ir Montojo, generolas Linares ir komendantas arsenalo Cavite, tapo patraukti po kariszką sudu ir suaresztavoti bei pasodinti į kariszką kalinį. Jūs laiko kaltais už tai, kad Amerikos laivynė sumusžė jų laivynę, generolus, kad pasidavė amerikams. Konservatyvų kariszkas sudas dar jūs iszras kaltais ir gali suszaudyti, ko reikalavo jie suvažiavus parlamentui.

Karlistai naudodamiesi isz valdzios partijų nesutikimų pradėjo isz naujo savo darbą. Valencijai pakelė net demonstraciją. 2000 karlistų, visi buvę Ispanijos kariaunoje, sustraukė į parubežį prie Prancuzijos, ir nors valdzia jiems užtikrino dovanosenti baudą, negrįžta Ispanijon. Naujasis ministerijos prezidentas užprotestavojo priešais iszmokėjimą algų pasitraukusiems ministrams. Kortezai apsvarstydami apie jezuitus klausimą nutarė jūs panaikinti. Nū to pakilo didelis ermyderis, kad polijija von įstengė žmones nū

parlamento namo atlaikyti. Prie tokių valdzios nesutikimų ir partijų, gali greitai pakilti revoliucija ir isz konservatyviszkos Ispanijos gali tapti liberaliszka vjeszpatystė.

Maskolija. Petrapilėje susitraikavo visi universiteto ir kitų augztesnių mokyklų studentai, dėlei nezmomiszko pasielgimo policijos, kuri užsiėmė iszvaikymu studentu susirinkimų muszdama susirinkusius su nagaikomis. Caras buk pavaręs policijos virszininką Kleigel'są nū vietos užtokį pasielgimą su studentais. Studentai vaikszezioja po miestą pulkais uniformose, daro savo susirinkimus ir balius visai nepaisydami ant policijos, bet užsilaiko ramiai.

Azija. Visoms Europos vjeszpatystėms verziantės į Kinus ir užimant patinkamas provincijas, neatsilieka nei Italija. Ji pareikalavo nū Kinų, kad jei parsamdytu užtaką San-Mun-Bay ant tokių pat sanlygų, kaip Vokietijai parsamdė neva Kiao Chou. Italija nori tenai įsitaisyti staciją kariszkai laivynei bei anglių gūlj, o toliaus reikalauja dar trijų salų provincijai Che-Kiang su daleidimu iszvesti gelezinkelius, parengti kasyklas ir t.t. Italijos jurininkai tapo iszkelti į San-Mun-Bay ir užėmė tą vietą. Italija pati paskyrė samdos laiką ant 50 metų su atmokėjimu \$400,000. Kitos vjeszpatystės tokiam Italijos darbui nesiprieszina o Anglija net paremia jį. Kinų valdzia tokį Italijos reikalavimą visai atėmetė, bet neįstengia jo be kanūlių patvirtinti. Amerika taip gi greitina ir turi akyje užimti provincija Peczili. Pagal szitokį Europos vjeszpatyzezių darbą, yra artymas iszdraskymas Kinų vjeszpatystės,

Prancuzijai La Goubran, kariszkame gūlyje užsidegė 100,000 svarų parako. Eksplozija buvo taip smarki, kad žemė sudrebėjo 2 mylių apskrityje, visi namai sugriuvo ir medžiai tapo su szaknimis iszrauti. 5 mylių tolume, iszbyrėjo langai ir suskilo durys namų. Iki sziol atrado 44 užmusztus o per 100 suzeistų žmonių.

Praėjusę sanvaitę buvo susirgęs ant gripo (influenzos) popiezius, ir kas diena mainėsi jo pasilaikymas. Dabar esąs vėl kiek sveikesnis.

Dalis darbu.

— *Martins Ferry, Ohio.* „American Til Plate Co.“ savo darbininkams, kurių yra 1000, pakelė algas nū 5 iki 10%.

— *Manchester, N. H.* Di rektorai „Amosbeag Corporation“ nutarė nū 3 Balandžio savo darbininkams mokėti algas, kokias mokėjo 1897 mete. Pagal dabartinę algą ir 1897 m. prisieis prie dabartinės pridėti 10%. Szitoji korporacija laiko darbininkų į 10,000 ir yra viena isz didziųjų medvilnės iszdarbystėje. Pagal szitą budą bene pareikalaus algos ir medvilnės verpinyciose darbininkai, kokią gavo 1897 m.

— *Montpelier, Vt.* Vietiniai pabirkantai nutarė su darbininkais susitaikinti link priėmimo prie darbo mokintinių ir jų algų.

— *Barre, Vt.* Granito pabirkantai pakelė savo darbininkams algas ir iszpildė kitus jų reikalavimus.

— *Quincy, Mass.* Granito darbininkai sustraikavo dėlei mažos algos ir pabirkantams nesitaikant su jais, daugumą iszvažiavo į Barre, Vt.

— *South McAlester, Ind. Terr.* Straikas vietinėse anglių kasyklose tęsesi tolyn. Darbininkai stengiasi visas kasyklas sustabdyti per prikabinimą darbininkų prie straiko. Kompanija nutarė parsigabenti 100 jūdųjų darbininkų isz Pana, Ill. ant straikierių vietos. Straikieriai keta jų neiszeisti iszlipti isz trukio atvažiavus. Gali atsitikti musztyne kaip Virdene, Ill.

— *Allegheny, Pa.* Skylių iszmusztojai „Scoon Pressed Steel Works“ skaitliuje 400 pareikalavo pakėlimo algos ant 25%, ko kompanijai neiszpildzius sustraikavo. Kompanija norėjo pakelti tokias algas tikslai del 70 darbininkų, bet sziejie visi reikalauja lygių. Trijs vadovai szito straiko tapo suaresztavoti.

— *Pittsburg, Pa.* Dirbtuvėje „Fox Pressed Steel Works“ sustraikavo 250 darbininkų dėlei neuzmokėjimo algos už darbą, virsz dieninio atliktą.

— *Cleveland, Ohio.* „Amalgamated Association of Iron and Steel Workers“ visose savo szakose darbūjasi, kad su pasibaigimu seno kontrakto dėlei algos 1 Liepos, visiems prie organizacijos prigulintiems reikalauti pakėlimo algos nū 15 iki 20%, kadan gi iszdirbimas geležies ir plieno yra szaunei pasigerinęs, delto darbininkai stengiasi atgauti senąją algą.

— *Sharon, Pa.* „The Besesmer Assosiation“ nū 1 Kovo pakelė savo darbininkams mokesį ant 10%. Darbininkų yra 4000.

— *Buffalo, N. Y.* Stiklų liejinyczioje „Lancaster“ sustraikavo vaikai reikalaudami \$12,00 ant mėnesio algos. Vaikams sustraikavus turėjo nuštoti dirbę visi darbininkai.

— *Santiago, Kuba.* 3000 darbininkų, dirbančių prie viesių valdžios darbų, tapo paleisti dėl stokos kasztų, buk valdžia netekusi pinigų tolesniam vedimui darbo. Dabiniškai keta maisztą pakelti.

— *Lebanon, Pa.* „Pennsylvania Bolt & Nut Works“ apreiškė savo darbininkams, kad nū 1 Balandžio pakels jiems algas ant 10%. Taip pat tapę pakeltos algos darbininkams „Rolling Mills“, bei Swedes Furnace, Noristown, Pa.

— *Chicago, Ill.* „Illinois Steel Co.“ pradėjo statyti dirbtuvę darymui cemento. Toji dirbtuvė kasztūsentį \$300,000. Per dieną padarysenti 2000 baczkų cemento. Keli szimtai darbininkų gaus darbą po galutiniam parengimui pabirko. Bet cemento pabrakė didei nesveika dirbti; darbininkai gauna greitai dusulį nū dulkių.

— *Ottumava, Ia.* Kalnakasiai visos valstijos reikalauja įvedimo įstatymu 8 valandų darbo laiko.

— *Bon Air, Tenn.* Vietiniai kalnakasiai straikūja dėl didesnės algos.

— *Boston, Pa.* Vietinės kasyklos, kurios nedirbo nū 3 metų, dabar pradėjo dirbti. Kalnakasiai gaus darbą.

— *Hardford, Conn.* Vietiniai darbininkai susiorganizavo į kooperatyviszką drangystę dėl iszdirbimo stiklinių daiktų, kame 1000 darbininkų turės darbą ir bus savininkais dirbtuvės. Patys dirbdami galės pigiaus savo iszdarbius pardūti ir didesnę algą gauti.

— *Decatur, Ala.* Louisville & Nashville R. R. Co. tiek turf darbo, kad skaitlių darbininkų padaugino ant 500.

— *Hartshorne, Ind. Terr.* Czionai kalnakasiai sutvėre uniją ir kompanija atstatė 75 unijonistus nū darbo už suorganizavojimą. Dėlto sustraiškavo 800 kalnakasių, reikalaudami atstatytųjų priėmimo atgal. Kasyklos sustojo.

— *Plymouth, Pa.* Vietinės kasyklos praėjusį Vasario, mėnesį iszdirbo: Lehigh & Wilkes-Barre N. 11, 10 dienų ir 9 valandas; Anodijos 13 d. ir 5 val.; Washingtono 12 dienų; Delaware & Hudson N. 2 10 dienų ir 2½ val.; N. 3 10 d. ir 7½ val.; N. 4 15 d. 2½ val.; N. 5 13 d. 2½ val.; N. 6 14 dienų; Parish 15 d. 5 val.; Buttonwood 13 d. 7½ val.; Dodson 17 dienų; Avondale 8 d. 7 val.; Woodward 16 d. ir 7 val.

Pennsylvanijos kasyklų savininkai keta vietoje mulų, karams važioti kasyklose, įtaisyti automatszkus įtaisymus su suspaustu oru, kur vienas toksai automatats pavezsz ant sykio 25 karus su anglimis ir daug greicziaus. Kasyklose kietųjų anglių yra reikalinga per 15,000 mulų, kurie taps palijū-ūti nū savo darbo. Dėlto neteks daugelis dreiverių darbo per įvedimą automatų į kasyklas.

Isz Amerikos.

ANKSTYBAS
GRIAUSTINIS.

Plymouth'e ir apielinkėje, 4 Kovo, 10 valandai vakare, buvo vidutinis griaustinis ir žaibai; priegtam sžaunei ir palijo. Nū lytaus patvino upė Susqueanna ir ant krantų esanczius gyvenimus apsėmė bei kitus ledai suardė ir nuneszė. Vienas žmogus buvo įsitaisęs saugyvenimą valtyje ant upės ir ant žimos persikėlė į kitą pusę upės, kad butu jam arcziaus į kasyklas Buttonwood, kurios yra ties Plymouth'u kitoje pusėje upės. Pakilęs vandū apšėmė jo priszalusę valtį o ledi-

nės pradėjo ją lauzyti. Nabagas užsilpęs ant stogelio szaukėsi pagalbos, bet dėlei ledų nebuvo galima jokios suteikti. Priegtam visoje apielinkėje nėra jokios didesnės valties, kaip tikt dėl 4 žmonių. Tokiame patvinyje su ledais, su tokia valtele negalima iszdrišti plaukti gelbėti.

GERAI DĖL
KALNAKASIŲ.

District Attorney John R. Jenes isz Lackavanna pavie sutaisė billą, kuri turi buti padūta į legislaturą per pasiuntinį legislaturuos P. E. Timlin, kad butu iszleistas įstatymas, su bauda 2 metų kalėjimo arba \$500 dėl vagių kasyklose, kurie apmaino tikietus prisektus prie prikrautų karų ir taip pavagia uzdarbį nū prikrautojo. — Kasyklose yra varoma vagysta ir kalnakasys nū kelių deszimtų karų prikrautų, nū keletos negaudavo užmokeszio ir tą paimdavo vagis, kitas kalnakasys. Tokio nubausti nebuvo galima dėlei nebuvimo tame reikale įstatymo.

MOTERS PERGALĖJO.

Middleburgh, N. Y. Buvo rinkimai miesto urėdninkų. Blaivininkės moters pasistengė, kad butu iszrinkti urėdninkais vien blaivininkai ir pakiaus miesto rodoje nutartu, kad laike metų, iki ateinanczių rinkimų, butų užginta karcziamose, vieszbucziūse ir aptekose pardavinėti alkoholszkus gėrymus. Per kelioliką dienų pirm rinkimų moters ir vyrai, blaivininkai, laikė susirinkimus ir prakalbas kas vakars bažnycziose bei svetainėse iszaiszkindami naudą blaivaus užsilaikymo ir pragaisztį isz girtavimo. Rinkimų dienoje moters apstojė balsavimo vietas su pienu, kava ir užkandziais, ir kiekvieną atidavusį balsą už blaivininkus vaiszino iki 50 ct. vertybės dovanai. Tūmi dauguma tapo pertikrinta, kad atsigerus kavos su ge-

ru užkandziū už 20 ct. tikt, yra daug geriaus, negu pragėrus \$2,00. Dabar per visą metą, iki 24 Vasario 1900, Middleburgh'e alaus bei degtinės niekas negaus, isztroszkus gaus pieno, kavos, arbatos arba vandens.

Jeigu ir mūsų moters butu apszviestesnės, susivienytu tarp savės, pamylėtu blaivystę, isztaisytu ir jos bent ką ir nereiktu joms aimanūti dėl vyrų girtavimų.

KUNINGUVIS
GERIAUS.

Lenkiszkas laikrasztis „Górnik“ pradesza, kad buvėsis kuningu Plymouth'e Varnagiris, kuris pirm 8 metų pametęs kuningystę pastojė daktaru, dabar vėl užsimanė sugrįžti kuningystėn ir padarės tam reikalingus žingsnius. Bus persitikrinęs Varnagiris, kad kuningauti yra užvis geriausei ir pelningiausiai. O gal ir suteiks jam Vieszpats savo mylistą vėlei.

PROTAS SUMISZO.

Alden, Pa. vienas vaikas gavo sumyszimą proto. Per buvusius didziūsius szalczius jisai nuėjo į miszką ir pradėjo statyti kryzius, kurių, sakėsi, pagal kontraktą turis pastatyti 12. Vos buvo 3 kryzius pastatęs, nuszalo nabagās rankas, ausis ir nosį. Negalėdamas toliaus statyti parėjo namon ir atszilus nupūlė nabagai nuszalusieji sanariai. Jį nugabeno į ligonbutį.

NŪ RUKYMO NŪMIRĖ.

St. Joseph, Mich. A. Langer 10 metų vaikas, pradėjo rukti papirosus. Isz pradzių tėvai dziaugėsi isz savo sunaus „gudrumo“. Vaikas toliaus rukė vis daugiau ir tūmi pasigadino skilvi, kad nieko negalėjo valgyti ir tikt rukymas buvo jo visu užsiėmimu. Nū tojo rukymo taip apsilpo ir sudziuvo, kad oda vos kaulus apteko, ir turėdamas 15 metų numirė. Tėvai dūdami valę savo vaikui, jį nužudė.

Ugnis be žarijų.

New York'e firma Camdee & Smith, 135 str. Rider Ave. turėjo apie 1000 baczkų išdegtų kalkių, kurios nū kokio ten drėgnumo užsidegė. Užsidegus kalkėms nebuvo galima vandeniui gesinti, kad ne užsidegtu visos. Su ilgais kabinėkais ugnagesiai turėjo baczkas ritinti laukan. 500 baczkų iszritino o paskui užtvėrę visas skylės paleido vandenį ir jas atskiedė. Aplinkiniai gyventojai tapo apneszti kalkių dulkėmis kaip miltais, nes užsidegę kalkės dulkėjo ir kepino kaimynus nors be žarijų.

Vergų vargai.

Baltimorėn atkako vienas vokiečys bei daugiaus kitų europiečių ir iszėjus nū laivo prisiplakė koks ten agentas ir pažadėjo tūjaus darbą prie žvejojimo oisterių su \$13 ir pramitimu ant mėnesio. To agento paklausė net 28 vyrai ir paskui jį nuėjo į 8 Battery Place. Spalnio 9 dieną 1898 m. užkėlė jūš visus ant laivo „Concern“ ir iszplaukė į jures. Nū 4 valandos ryto iki 9 vakaro turėjo dirbti, valgis buvo taip prastas, kad tikt isz bado buvo galima valgyti. Iszdirbus vieną mėnesį tapo jiems apreiksza, kad jų alga yra užlaikyta už kelionę ir prirodyjimą darbo. Atidirbę nors už tąją kelionę, jie prasžesi kad paleistu, už ką visi gavo pylos ir nuvaryti prie darbo. 12 sausį szių metų apreiskė jiems, kad gali eiti savo keliu, nes nū nuvargimo negalėjo jau dirbti. Už 3 mėn. darbą iszmokėjo po \$2,30. Jie norėjo pasigūsti kapitoniui, bet tasai buvo jau isz sikėles ant kranto. 10 valandoi vakare iszkėlė visus tūs darbininkus ant sausumos ir paleido. Jie pasakoja, kad pikčiaus su darbininkais niekas neapsieina. Ir Amerikos geroji valdzia daleidzia kapitalistams su skurdziais žmonelėmis taip žiauriai elgtis.

Atsiszaukimas.

Mieli Broliai ir Seseris!

Nekartą esate jau girdėję ir skaite, kad nū kelių metų tarp mus darbininkų Lietuvoje kilo judėjimas, kad mes giname savo tiesas lūmiskas (kliasinas), draugijines ir tautiskas, kad mes energiskai kariauname su savo buržuazija mus skriaudanzia ir su cariszka valdzia stengenczia mus prislėgti ir isztautinti.

Žinote taip gi, kiek aukų prarijo tas judėjimas, kaip bu deliszka naikina caro valdzia musų visas darbininkiskas organizacijas, kaip persekioja straikus, skaitymą darbininkiskų, ir abelnai lietuviszkų, rasztų ir knygelijų, kaip isztremia szimtais musų brolius ir seseris į kalėjimą arba Siberiją!

Bet tacziaus gi musų judėjimas nei ant valandos nesilpsta, prieszingai, lūmiskas susipratimas tarp darbininkų miesczionių, o net ir tarp sodiečių, vis labyn platinasi ir auga, organizacijos musų darosi vis galingesnėmis, kova veda mus į naujus ir rimtesnius pergalejimus.

Isz lietuviszkų Amerikoi iszeinanczių laikraszečių turėjote patirti, kad Suvienytose Valstijose musų broliai lietuviai jau nū kelių metų organizūjasi į lietuviszkas darbininkiskas draugystes, kad ten tarp lietuvių susitvėrė daug socialistiskų kūpų, kurios sziomis dienomis vienyjasi į vieną organizaciją ir jungiasi (riszasi) su Lietuviszka Soc. Dem. Partija, vadaujanczia musų judėjime Lietuvoje.

Net musų broliai Prusūse paskutiniūse laikūse pradeda busti ir rodyti aiszkiaus savo gyvybę.

Vieni tikt lietuviai Anglijoi miega akiveizdoje to visatino judėjimo lietuviszko proletarijato (darbininkų)!

Isz tos tai priezasties mes

darbininkai gyvenantieje tėvynėje nusprendėm, Brangus ir Mieli Broliai, nusiūsti pas jus į Angliją szi atsiszaukimą.

Pirmiausiai atkreipiame jusų atydą ant reikalingumo apsiszvietimo (skaitymo): kadangi mes lietuviai po gudiszku jungu budami visai skirtame padėjime isz priezasties persekiojimo valdzios, negalime normaliszka įgyti apszvietos, tai turime patys isz savės apie tą rupintis; kadan gi mokslas ir apszvieta yra musų kūgalingiausiu įrankiu kovoje su musų visais skriaudikais.

Platinkite tarp savės lūminį susipratimą ir organizūkitės į draugystes, į kūpas, į vieną susivienyjimą, į vieną partiją. Kū geriausiu ginklu pergalejimui prieszų yra musų vienybė, musų sandara. Prisziu-rėkite savo draugams-anglams! Dėlto taip gerai jiems klojasi, jog yra susiorganizavę, jog supranta savo reikalus ir tvirtai jūs gina. Net mes gyvendami Lietuvoje su pagalba tų organizacijų pakėlime jau užmokestį, sumažinome dieninį triusą ir iszkariavome žmoniszkesnius pabrinkinius įstatymus.

Kada aiszkiai suprasite savo reikalus, kada pradėsite ginti savo darbininkiskus reikalus, kada apsiszviešite, tai pamatysite, kaip butinai reikalinga mumis vienytis ir neabejojame, kad kada susivienysite su Lietuviszka Soc. Dem. Partija. Szelpdami ir kovodami greta su mumis, priartinsime greiciaus tą valandą, kada kiekvienas lietuvis bus laimingu savo tėvynėje!

Rodyjame jums pasiekaityti iszleidimus Lietuv. Soc. Dem. Partijos „Lietuviszką Darbininką“, „Aidą“ ir daug kitų knygelijų, kurias galite sau iszsirasztyti pagal szi adresą:

Herrn Otto Lang

Hegibach str. 22

Zuerich—Suisse.

Be to iszeina dar „Viltis“

Shenandoah, Pa. iszleidziama kasztais susitarusių kalnakasių ir sodiečių darbininkų. Tai gi Mieli Broliai ir Seseris, kelkimes ir eikime pirmyn! Padūkime sau rankas ir kartu isz vieno kovokime! Artinasi valanda musų pergalejimo ir teka auszra musų laisvės ir laimės.

Siunczia jums mylinti Motina-Lietuva szirdingiausį pasveikinimą ir linkėjimą kūgeriausios klotės jusų darbūse.

Pagal nusprendimą grupų ir darbininkiskų organizacijų Lietuvoje.

Liet. Soc. Dem. Partija.

Sausio mėnesio 1899 m.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Shenandoah, Pa. 16 Vasario buvo czionais didelis darbininkų susirinkimas ir prakalbos laikytos per Dr. Szliupą, kuris placziai kalbėjo apie darbininkų reikalus ir lietuvių tautą. Nurodė paveikslus kitų tautų, lygiai buvusių prispaustų ir persekiotų, kaip kad sziadien lietuviai yra, o prisikėlusių ir numetusių svetimą jungą, nustojusių garbinti svetimus dievus. Czekų tauta buvo lygiame suspaudime vokiečių, kaipo sziadien lietuviai yra suspaudime caro, bet atsirado tenais vyrai, kurie pakėlė balsą priesz valdzia svietiszka ir dvasiszka reikalaudami savo broliams laisvės, už ką tapo nužudyti, sudeginti ant laužo, bet jų dvasė gyvūja ir sziadien, ir jūs garbina visi laisvę mylinti žmonės. Sziadien Czekija stovi ant lygaus laipsnio apszvietoje su kitomis apszviestomis tautomis, dėlto ir mes turime viltį, kad musų tauta pakils, numes svetimą jungą, bet, kad tai pasiekti, reikia kiekvienam darbūtis ant tos dirvos, už laisvę tautos turi visi rupintis. Nupeikė kryziokų pasielgimą senovės laikūse, kurie ugnia ir kardu platinė tikejimą tarpe

lietuvių, atimdami jų žemes ir turtus, jūs pavergė, kurie ir šiandien dar stena vėgyjios pancziūse.

Darbininkų klausimą aiskino labai plačiai; nurodė, kad darbininkai vis labiau susipranta, organizūjasi ir jau daugelį turi savo užtarėjų seimūse. Musų brangioje tėvynėje, musų broliai darbininkai nesibijo nei kalėjimų tamsos, nei Siberijos retėzių ir drąsiai stoja prieš tironus, kurie jūs kankina už žmonijos gerovę. Mums gi gyvenant szioje laivoje szalyje nėra ko bijotis, dėlto rizikimės į vieną ryzį ir stokime priešai savo neprietelius, kurie mus skriaudžia kūniskai ir dvasiskai. Mums lietuviskiems socialistams neatbutinai reikia susivienyti dėl tobulesnio darbavimosi ant tautiskos bei darbininkiskos dirvos. Dideliu atbalsiu mus Amerikos lietuvių darbas atskambės ir tėvynės laukūse; nežiurėkimė ant tų, kurie mus trukdo ir stengiasi sulaukyti nū gerovės; zenkime sparčiais žingsniais pirmyn dėlei veiksnio įkunyjimo darbininkiskos vienybės, rupinkimės suprasti socializiskus siekius, kurie vien tik pagerins darbindinko buvį. Kaip baudziavos pranyko ir darbininkas persikėlė nū vergo ant dieninės mokesties, taip praņyks ir dieninė mokestis ir darbininkas stosis valdonu ir naudotoju savo triuso.

Po kalbai Dr. Szliupo kalbėjo dar keletas kalbėtojų apie darbininkiską padėjimą. Susirinkimas buvo kūmi dailiausias, kiekvienas jautėsi iš prakalbų užganėdintas.

M. Bridickas.

Gilberton, Pa. 15 Vasario atsilankė musų miestelyje Dr. J. Szliupas ir laikė prakalbą Niedzinskio salėje. Žmonių buvo susirinkę į 200 ir visi labai gražiai užsilankė. Dr. Szliupas kalbėjo apie praeitę

lietuvių tautos, narsumą, kares su kryziokais, rusais ir lenkais, kaip jie mokėdavo atlaikyti savo krutinėmis vilyczias ir kalavijus tų laikų savo priesų iki nepražuvo atsirasdami po globa Lenkijos. Mes-gi szio laiko lietuviai turime susivienyti, nežiurint kuris esame koikių tikėjimiskų pažiūrų ir nūmonių, ir neszi po szapelį ant tėvyniskų aukuro, kas materijalizskai, kas rasztu ir szelpti savo nuvargusę tautą; dirbti visiems ant tėvyniskos dirvos, kad musų tauta galėtų pastoti, jei neaugsztesnė, bent lygia kitoms kaimyniskoms tautoms, kad ir mes taptumėm bei pastatytumėm savo brolius žmonėmis kaip ir visi, o netaptumėm vergais kitų. Toliaus kalbėjo apie padėjimą darbininkų lūmos. Iš vienos pusės nurodė susikrovimą kapitalo dėl isznaudojimo darbininkų, metymo turtų per didžturczius, jų puikybę ir laimę; iš kitos pusės skurdą ir sunkų darbą darbininkų bei menką dieninį uždarbį pagal atliktą jo darbą. Šiandieninis darbininkas pastato miestus, rūmus, bet jam yale tik iš tolo pažiūrėti ant savo darbo, jis turi gyventi bakuzėje, anksztumoje, vienas ant kito, kur oras yra sugedęs ir nesveikas. Šiandieninis darbininkas nūdirba laukus, pagamina viską, kas reikalinga prie užlaikymo žmogaus buvio, bet pats iš to savo triuso gauna labai mažą dalelę, tiktai tiek, kad badu nenumirtų, o daugumą to iszdirbto turto kapitalistai pasiieka sau smaguriavimams. Toliaus kalbėtojas parodė keilią, kuriūmi darbininkai turi eiti dėl atjieszkvojimo savo tiesu ir laimės ant szios aszarų pakalnės. Darbininkai turi stotis it nepajudinamas mūras po priedanga socializsko veluko, o tokiu budu darbininkai pergales neskaitlingą kapitalistų lūmą ir patys susitversau rojų ant žemes, naudoda-

miesi iš visų jos vaisių.

Mes, gilbertoniecziiai, isztariame szirdingą aczių Dr. Szliupui už prakalbas ir gražų pamokinimą, kuris pasiliks musų dvasėje ant visados. Kad tokių kalbėtojų butų nors deszimtis, kad visur ir tautikiaus musų broliai iszgirstu tokias prakalbas, greicziaus ateitų į supratimą.

A. Leskauckas.

Boston, Mass. - Musų parapijoi įvyko reformacija. 19 Vasario buvo didelis parapijonių susirinkimas, kur veikie balsiai nutarė kun. Gričių pašalinti. Naujoji parapija nūpirko kitus lotus ir viską veiks savaip.

Apie tolesnius veikalus musų naujos parapijos pranesziūveliaus.

Bostonietis.

Mahanoy, City, Pa. Nors neturiu jokio augsztesnio mokslu, vienok skaitydamas gerus laikraszczius dasiprotėjau ant tiek, ko yra vertas žmogus apsiszvietęs ir tamsunas. Apisizvietusiu vadinu ne augsztus mokslus iszėjusį, bet tikt paprastą žmogų, kuris rupina si atsikriatyti, taip sakant, nū „žalumo“. Neraszysiu apie kokius ten augsztus daiktus, bet tiktai iš gyvo gyvenimo, kas dedasi musų tarpe ir mislyju, kad tas yra svarbiausiu. Prakilnesni žmogų tūjaus galima suprasti atėjus jam į grinczią. Nusiima kepurę, pasveikina žodziu visus pagal budą ir atranda tam tinkanczias kalbas, geras-grazias, moka priderancziai pasielgti su džiaugimu namiszkių ir pakiaus ilgėjimasi, kad ateitu ir vėl. „Zalesis“ gi, tamsunas, atėjęs į svetimą grinczią visai prieszingai pasielgia. Įėjęs rods pagarbina ir su kepure užsismaukęs atsisėda nulenkęs žemyn galvą. Jei turi deszimtuką, tai tūjaus dūda parneszti užboną alaus ir iszgeręs kejie stiklus kepurę pasuka ant

szalies, o jei turi dar kitą, trečzią deszimtuką, tai sveiks dingęs. Prisigėręs pradeda pliaukszi ir tada „kas tu ma“. Prakilnesnis niekad os to nedašileis gūdodamas savo ypata kaipo žmogus.

Prakilnius žmogus skaito gerus laikraszczius ir knygas, dasizino apie viską naują, supanta nūdugnai visus reikalus ir gerus szelpia. Bet kiek tokių yra? Labai mažai. Net permažai! Rasztininkas raszdamas dėl savo tautieczių neteko sveikatos nei dūnos, su nenoru szaukėsi pagalbos tų, dėl kurių darbavosi, raszė. Vos pora deszimtų suprato jo szauksmą ir suszelpė kiek iszsigalėdami. Szelpimas tasai paėjo vien nū dienos darbininkų ir dabar visatinai apsisztojo. Kur musų turcziai su didesnėmis aukomis? Ar jie jau ne lietuviai? Dėlto brangus broliai tautiecziiai! kurie suprantate apszvietos vertę, rinkimės į kūpas, galėdami parengkime susirinkimus ir prakalbas parsikviesdami kalbėtojus, platinkime tarp nezinėlių supratimą, aiskinkime praeitę musų pratėvių ir tėvynės, raginkime savo neskaitanczius brolius prie skaitymo gerų laikraszczių, abelnai visus raginkime prie aukų tautiskiems reikalams. Szelpkime tūs, kurie pasiszventė darbūtis dėl tėvynės ir brolių labo. Mes reikalaujam vis naujų ir mokslizskų knygų, bet apie atmokėjimą, nors menkutį, nei ant mislies mums neateina. Mums reikia dalintis, ką turime, tarp savęs; mes sudėsime rasztininkui keletą deszimtų dolerių, o jis mums paraszys knygą isz gamtos mokslu, kad suprasime kaip kalnai pasidarė, ant ko laikosi debesiai, isz kur atsiranda sziluma ir t. t. Ant turczzių, kurie isz musų puslėtų delnų turi susikrovę tukstanczius, nesitikėkime. Jiems musų apszvietimas nerupi o tikt laikymas tamsoje, net

tamsuną jie gali geriaus išnaudoti negu apsiszvietusį. Sunku žiūrėti ant mūsų brolių, kurie iš nesupratimo didelius pinigus iszdūda ant savo apjakinimo. Kada mes visi suprasime ir pamylėsime szviesą ir tiesą bei szelpsimės, kurie apie jos iszplatinimą darbūjasi tarpe mūsų, tada tiktai busime laimingais.

K. Rutkauckas.

Scranton, Pa. Musų Lietuviszka Social Demokratiszka kupa szauniai darbūjasi visame. Ant nedėdieninių prakalbų galima daug akyvų žinių per prakalbas patirti. Žmonių susirenka nemenkai ir gražiai užsilaiko. 26 Vasario p. Kuncmonas kalbėjo apie musų neužkanta nū svetimtauczių, bei vėl jų neapkentimą nū musų. Tokis nesikentimas neprivalo turėti vietos tarp vieny nei kitų. Visi esame žmonės ir turime mylėtis kaip broliai, o jeigu vienas ar antras rodo neapkantą, kiek galėdami iszaiszkinkime jam jo nesusimanymą. Toliaus kalbėjo p. Rugienius apie socializmą. Rugienius poikiai padekliamavojo isz ko klausytojai buvo labai užgauėdinti. Džiaugsmas butu, jei musų jaunūmenė Amerikoje visa taip auginama butų, galėtu mėm tvirtai ko lukėti. Toliaus kalbėjo daktarienė Szliupienė apie vargingą gyvenimą darbininkų, nurodydama kelią, kaip galima isz to vargo iszsi-risti. Paskui aiszkino tulų draugyszių mierius bei kokią turi naudą isz jų pavieniai žmonės bei tauta ir kokios draugystės turi buti. Dr. J. Szliupas kalbėjo apie mokslą ir ką žmonija igijo per jį, kaip pirmesniūse amziūse mokslin-čiai buvo kankinami ir tt. Ant galo kalbėjo dar keli kalbėtojai apie visokius smulkesnius reikalus.

Jaunas Augztaitis.

Brooklyn, N. Y. Didžiausiu rupesziu brooklynieciū yra pastatymas bažnyčios — Dievui namų. 19 Vasarį buvo didelis parapijos susirinkimas. Komitetas apsakė, kad bažnyčia yra nupirkta su pagelba vyskupo ir apraszta ant mus parapijos vardo ir vyskupo. Už tą bažnyčią užmokėjo \$25,200, o pataisymas kasztūs tiktai \$10,000. Tai gi musų bažnytėlė kasztūs isz viso \$35,200 ir jie sako, kad yra labai pigi, nes prie bažnyčios yra gera klebonija bei didelė seklyčia susirinkimams arba mokyklai. Parapija pinigų turi kasoje \$12,000. Tai gi skolos užsitraukia \$23,200, už ką turės iszmokėti palukų, skaitant po 6 nūszimezius \$1,392. Kad numazinti tą skolą, tapo užlianyta, kad kiekvienas parapijonas paaukautu po \$10,00 apart mėnesinės, isz ko susidėtu \$10,000, nes 1000 parapijonų skaitosi. Jei butu vienybė ir sutarimas, tai vis įvyktu, bet kaip patėmyjau, tai buvo daug ir puikių užmanymų, tikt kad vis nuėjo ant...

Ant tautiszkų reikalų brooklyniečiai, apart suskaitomų ant pirsztų, nieko nepaukavo.

Vietinis.

Philadelphia, Pa. 26 Vasario užsidėjo pas mus „Lietuviszka socialiszka darbininkiszka kupa“ ir prisidėjo prie abeluo socialistų tarptautiszko Susivienijimo Amerikoi. Ant pradziios prisiraszė 12 sąnarių. Kitas susirinkimas bus Kovo 12 dieną, antrą valandą po pietų „Labor Lyceum“ Hall ant N. 6 pagal Brown str.

Užkviečiame tautieciūs kūskaityngiausiai susirinkti, nes bus laikytos prakalbos ir praneszimai apie socializmą, kapitalizmą ir darbininkų stovį.

Kūpas Komitetas.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

Roston, Mass. Galiausiai ir musų miesto lietuviai bunda isz miego ir imasi prie triuso savo tautos. 26 Vasario susitvėrė „T. M. D.“ kupa ir prisiraszė isz pradziios 17 draugų. Tolesnei tikimės, kad skaitlius draugų szaunei pasididins.

M. Alianskas.

Pittston, Pa. Musų „T. M. D.“ kupa laikė susirinkimą 26 Vasario ir nutarė:

1) Dūdant spausdinti p. Zemkalnio rasztus, prieszingų tam neatsirado, bet visi viembalsiai nutarė, kad apie tai turi rupintis literatiszkas komitetas.

2) Kad įstatai nebutu skyrium spaudinami o tiktai ant apdarėlių, kaip yra ant pirmųjų knygu atspausta.

3) Kad seimas neatbutinai butu laikomas kartu su „Susivienijimo“ seimu, tiktai dieną pirmiaus arba paskiaus. Tą padūdame apsvarstymui Centr. Komiteto.

4) Linkon organo, musų kupa neiszranda nieko prieszingo, bet padūti rasztai nū centr. komiteto arba nū kųpų, neturi buti cenzurūjami*) „Vienybės“ redaktorius, kaip kad girdimi gūdimaisi ant to.

Pirmsėdis *P. Pukas.*

Sekretorius *M. Dervinis.*

Orange Valley, N. J. Pasutiniu laiku pradėjo rodytis paszaliniūse laikraszeziūse, užmanymai link „T. M. D.“ reikalingumo seimo. Tas gerai, bet kam reikia raszinėti paszaliniūse (ne organe) laikraszeziūse ir taip slėptis? Jeigu eina apie labą — sudrutėjimą „T. M. D.“ tai nereikia isz p-

*) Lai buna rasztai nekompromitūjanti draugystę nei „Vienybę“ už patalpinimą jų, nieks jų necenzurūs. Gūdimasis ant cenzuros pačina isz asabiszkumo o ne dėlto, kad taip butu isztikrujų. *Red.*

salų urgzti. Man ding kiekvieno raszėjo priims ir patalpina „Vienybė“ ir kad daugume ras pritarimą, link darymo seimo ar kito ko.

Sziūmi ir asz padūdu kaipo pritarima, kad szjmet „Tėvynės Myl. Dr.“ atliktu seimą Waterbury, Conn. tūj po „Susiv.“ seimui tikint, kad kur, musų, yra arba dar susitvers kūpos, iszleis savo delegatus drauge ant „Susiv.“ ir „T. M. Dr.“ seimo. Tūmi ir musų draugystė pakiltu bei geriaus iszrisztu svarbesnius jos mieriams kelius. Kas daugiau apie tai? *M.*

J. Damižnaitis.

New York, Vasario 28, 1899
Stovis kasos, „Tėv. M. D-tės“
Vas. 2 - New York kupa \$8,20

„ 6 - Grand Rapids,

Mich. kupa 1,86

Už tikietus ant (zinomo)

laikrodzio iki sziol prisiusta:

Vas. 2 - J. Naujokas,

New York 1,50

„ 8 - B. Viczauskis

Gilberton, Mass. 2,00

„ 17 - M. Szliakys,

McKees Rocks, Pa. 3,25

„ 16 - M. Noruszis,

Scranton, Pa. 5,00

„ 22 - J. Braszkys

Athol, Mass. 1,75

„ 27 - M. Alianskas,

Boston, Mass. 6,25

„ „ - K. Rutkauckas,

Mahanoy City, Pa. 0,28

„ 28 - J. Aleksandraviczia,

Chicago, Ill. 13,63

No. 6 „Vienybės“ 72,45

Viso \$116,11

Iszmokėta:

P. Mikolainiui skola už

spaudą 35,00

Kasieriui už rekordinimą

kaucijos 0,90

Viso iszmokėta \$35,90

Liekasi kasoje 79,21

Centr. kasierius

I. J. Grieszius

Lietuviszkas ubagas.

Kas nepažįsta Lietuvoje mūsų ubagų arba elgėtų? Jie Lietuvoje yra tai gazietsniais iš burnos į ausį. Ką ubagas žino, tai ir visas svietas. Lietuvoje ubago laukia, kad išgirsti naujieną iš kito kraszto, o ezionais. Amerikoje, tai laikraszczių žinogus lauki, kad išgirsti, kas gero tikosi mūsų dirvoje. Subatoje, 11 Vasari, sulaukėme „Lietuva“; asz kaip ubagas turėdamas silpnas akis, paprasziau vyrų, kad pasakytų, kad turėčiau ką pasakoti kitur nuėjęs. Skaitytojas skaito „Viena naktis kalėjime“. Kas turėjo tą naktį kalėti? Misyju sau, ne naujiena jug mūsų broliams pakliuti į kalėjimą, bet klausau: ogi p. Olszevskio, iszleistojo „Lietuvos“ ir jos redaktoriaus p. Szerno isz malonės kuningo Krawczuno už nuplėsztą piningams garbę. Prasta naujiena Adonkai, mislyju sau, kad jau mūsų kuningai už tokių darbų imasi. „Lietuva“ yra gana placziai pažįstama kaipo vienas isz gerųjų laikraszczių; yra darbininkų ir lietuviszkos tautos vadovu, rodo kelią tiesos, mokina doros, gina nū nedorybių bei visokių skriaudikų, kurie lupa visokiais neapsakomais budais isz mūsų tamsių brolių paskutinį centą. Suaresztavojus „Lietuvos“ iszleistoją bei redaktorių, nėra tai skriauda jūdviejų, bet mūsų, kuriems tūmi suaresztavojimu atimama szviesa. Mūsų kuningai ne vienam jau atidarė akis, savo „gerais“ pasielgimais, bet szitaisai tai kiekvienam kaip su žiburiu į akis duria, kad nū kuningų nieko gero tikėtis negalime, nes jų mieriu yra laikyti žmones aklybėje ir tikt vilnas jų kirpti. Apszviestų žmonių jie nekenczia, o dar tokių, kurie turi tarp visūmės štekme. Asz kaipo ubagas, keliaudamas po visas apygardas jau senei girdeju, jo

giai kuningai yra sutarę kenkti placziai stoviui geresniųjų laikraszczių. Dabar gi jie jau pildo tajį savo begėdiszką mierį. Aplinkui bekeliaudamas užkliuvau į Worcester, Mass. po lietuviszka bažnyčia, tikėdamas gauti gausią almužną, ypatingai nū lietuviszko klebono. Bet klausykite, kas atsitiko: kuningas užklausė: O isz kur diedas? — Isz viso svieto dukaunas tėveli. — O skaityti ar moki diede? Gal skaitai nū bažnyczios szventos iszkeiktus laikraszczius? — Koki yra nū bažnyczios szv. iszkeikti laikraszcziai? Asz to nesuprantu tėveli? Nesupranti? O! Czia yra daug szliuptarnių o ir laikraszczių jų tam tikri. O kaip tie laikraszcziai vadinas, tai asz tau pasakysiu!

1 „Vienybė Lietuvininkų“ isz Plymouth, Pa.

2 Taradaika isz Mahanoy City, Pa. — arba „Saulė“.

O treczias tai „Lietuva“ Chicagoje; kitų nesakysiu, nes netaip placziai iszsiplatinę kaip szie trys. Jie tai kuningus labiausiai užgauna ir mokina žmones idant nedūtu nieko ant szv. bažnyczios ir Dievo garbės. O kaip ezionai keletas gerų katalikų pradėjo skaityti „Lietuva“, tai tūjaus tapo bedieviais-szliuptarniais; ėmė reikalauti parapijos rokundų ir net isidrasino klausiti ant ko bažnyczia užraszyta. Bet iszgranzz jiems! Pasiđūsiu asz bedieviams! Dabar tie bedieviai nei mėnesinės nemoka, bet bažnyczioje tai kas nedėle jie sėdi. Asz jūs iszkikysiu vienok. Bedieviai mėnesimaiszys su katalikais. Dabar žinai diede, kas yra bedieviai?

Matote broliai kaip dvasiszki vadovai rupinasi apie mūsų labą bei apszvietimą, kurie stovime ant žemiausio laipsnio? Jiem tiktai dūk, padovanok, užraszyk; o pats su savo szeimyna nors statei pragaran eik,

jiems tas nerupi.

Gėda! gėda! szitokiems Muravjovams, kurie negeidzia, nesirupina apie savo žmonių labą, gina jūs nū apszvietimo ir terszia mūsų tautą savo nedorais darbais it nuparkusi avis.

Dėto broliai neprivalome ilgiaus snausti ir per pirsztus žiurėti ant mūsų kuningų. Skaitykime gerus laikraszczius ir knygas, neskriauskime iszleistojų laikraszczių, nevilkinkime užmokėjimą prenumertos. Laikraszcziams už mus užstojant ir kuningams užmetus savo tinklą, kad tūs laikraszczius prazudyti, stokime visi kaip vienas ir gelbėkime jūs, o tokius geradėjus kuningus-Muravjovus vykime isz savo tarpo kur nei pipirai neauga.

Mūsų kuningai matydami dėl savęs paojų arba užtruksent melzamajai, griebėsi prie iszleidimo laikraszczių, kad bent kelintą ilgiaus palaikytu savo pusėje. Tuli net intencija padarė, kad laikysis vien teisybės ir peiks kiekvieną piktai darantį, nors toks būtų kuningas-ne-kuningas. Kiek yra dariusių ir daranczių blogai kuningų, nupekimo tokių arba praneszimo apie jūs visūmėnei kuningų laikraszcziūse nematėme nei pusės žodžio, nes tai skandalas! Girdi, tegul apie tai raszo prancuzai, vokiecziai. Ne broliai! Kiek vienas turį savo mėszlyną mėžti.

Lietuviszkas ubagas.

Lietuviszkas--lenkiszkas klausimas.

Prietykiai lietuvių su lenkais, pasirodantieji lenkiszkoje spaudoje Maskolijoi, kaipo ir užrubezinėje bei net socialistiszkoje, yra labai vieni antriems prieszingi. Aiszkiei tas yra matoma ne tikt tarp lenkiszkos apszviestunijos, dvasiszkiijos ir t.t., bet ir socialistų, kurie neva nesilaiko anta-

gonizmo. Isz visų szalių gir-dime brolius lenkus kalbant, kad lietuviszka kalba yra „pagoniszka“, lietuviai-gi „pagonai“*), kad lietuviszkas judėjimas (tautiszkas atgijimas) yra tiktai sumaskolinimo darbas, kad visas lietuviszkos reikalas yra tiktai Lenkijai kenkianti „litvomanija“, kad lietuviai gaiszina lenkus ir t.t. ir t.t. Abelnai visi lenkiszki kritikai vienodai iszranda lietuviszką judėjimą nereikalingu ir net kovoja priesz tai...

Su tokiomis persitikrinimais lenkai tikt save iszsiųkia. Nepripažindami lietuviszko judėjimo, nei stengdamiesi jį suprasti (visoje lenkų spaudoje net iki sziolei neteko patėmyti rasztų apie dabartinį lietuviszką judėjimą bei raszliavą), kas dar labiaus pasunkina jų kovą. Kovodami be skirtumo su visokiais lietuviszkais apsi-reiszkimais jie uždega lietuviūse neapkantą, nepasitikėjimą.

Aiszkus dalykas, kad lenkams rupinantės apie savo reikalus, privalu pirmu pažinti lietuvių judėjimą ir literaturą, kad galėtu apie tai bent kiek teisiingesnes zinias garsinti. Lietuvių demokratų judėjimo žydinys yra Tilžeje; ezionais iszeina kartą per du mėnesiu „Varpas“ ir kas mėnū „Ukininkas“. Klierikalų gi kas mėnū „Tėvynės Sargas“. Priegtam ezionai yra kiantuvė visų lietuviszkų knygų pas Jurgį Lapiną (Tilsit, Ostr.) bei tarpininkystė ir agentura visų lietuviszkų laikraszczių. Lietuviszkų knygų, metas į tas į metą, skaitlius milžiniszka dauginasi.

Amerikoje ta pati demokracija iszleidzia knygas ir laik-

*) Tas iszsireiszke, kaip Vilniaus lietuviai reikalavo nū vysk. Zvierovicziaus liet. pamokslo bent vienoje isz Vilniaus bažnyczių. Rygoje tas pats buvo. Liepoju-gi nors lietuvių yra 10,000 vienok liet. pamokslo ne-

raszczius toje paczioje dvaseje. Radikalizkiausis laikraszcziai yra „Lietuva“. (Adr. A. Ol-szevski, Sub-Sta 60. Chicago, Ill.), ir „Vienybė Lietuvni-ku“ (Plymouth, Pa.); „Nauja Draugija“, „Viltis“, „Bažny-čios Tarnas“, „Garsas“, „Ka- talikas“, „Dirva“ ir „Tėvynės Mylėtojų Draugystė“, kurios mieris yra iszleisti vien knygas ir jas dalyti betur- cziams Lietuvoje. „Tėvynės Myl. Dr.“ iszleido didelės ver- tės veikalus literatizkus „Keistūji“ ir „Orleano Mergelė“ verstus ir abdirbtus V. Kapsio. „Susivienijimas Lie- tuvninkų Amerikoje“, prie ku- rio priguli per 1200 sąnarių, taipgi darbūjasi šauniai ant tautiszkos dirvos, iszleidžia sa- vo mėnesinį organą „Tėvynę“ ir talpina mokslizkos ir lite- ratizkos vertės rasztus. Rei- kia paminėti, kad „Susiv.“ paskutiniūse metųse tapo libe- ralizkesnis. Siuntė nutarimus carui ir ministeriams užtarda- mas persekiojamus lietuvius tėvynėje. Priegtam iszleidžia taipgi nors mažas knygeles. O kokį vertumą mūsų raszlia- voje turi „Dirvos“ iszleidimai, ant ko kasztus deda kun. Mi- lukas. O kiek sziaip iszlei- dziam Amerikoje visokios įtal- pos knygu.

Lietuvoje lietuvizka demo- kracija yra susiorganizavojusi gana stipriai ir savo tautizką bei socialekomizką uždūtę ga- na sparčiai varo pirmyn. Jos programą aiskiausiai parodo iszleistas atsizsiaukinimas 1897 metųse „Broliai Lietuviai!“, kurio pabaigą bent atkartoju: „Neimkime nei į rankas lie- tuvizkų knygu, spaustu mas- kolizskomis raidėmis. Varu mums primestas sudėginkime. Reikalaukime, kad visoki rasz- tai butu raszomi lotynizskomis raidėmis o ne maskolizskomis, kurių mes nepazįstame.

„Valsczių susirinkimūse nu- tarkite visi vienbalsiai ir rei- kalaukite, kad vietinėse pradi-

nėse mokyklose butų mokina- mi vaikai lietuvizkai isz kny- gų lotynizskomis raidėmis. Nereikia visai statyti mokyk- lų, jei valdžia nedaleis jose mo- kinti lietuvizkai.

„Raszkykime praszymus rei- kalaudami sugražinimo lietu- vizkos spaudos: a) pas gena- ral-gubernatorių, c) komisi- jai spaudos, d) pacziam carui (lietuvizkai).

„Baimyties nėra ko, nes val- dzios, už praszymą bausti netu- ri tiesos.

„Laikė pravaziavimo per Lietuvą kokio didžio kunin- gaikszecio, ministro arba gu- bernatoriaus, reikia siųsti pa- siuntinius su reikalavimu lie- tuvizkos spaudos ir apgynimo nū zandarų ir policijos už persekiojimą dėl lietuvizkų knygu.

„Ukininkai te uzdeda ukisz- kas draugystes ir tegul reika- lauja nū ministro ukės, idant jiems daleistu skaityti lietu- vizkus rasztus apie ukę.

„Jeigu policija ir zandarai persekioja ką už lietuvizkus rasztus, tokis tegul tūjaus skundziasi prokuratoriui, gu- bernatoriui, ministeriui ir pa- cziam carui.

„Neuzmirszkime tų brolių, kurie už lietuvizkus reikalus pateko į nelaimę; paszelpkime jūš kūmi iszgalim, piningais, roda ir t.t.

„Broliai! mūsų pusėje tiesa ir pergale, tiktai laikykimėsi tvirtai vienybėje“.

Socializskas judėjimas tarpe lietuvių pradėjo sistematiszcai plėtotis nū 1893 m. Metūse 1895 tuli lietuvizki social-de- mokratai pradėjo iszleidinėti lietuvizkos socializkos įtal- pos knygu; 1895 m. jie pri- sėdėjo prie naujai suorganizū- tos Lietuvos Social-Demo- kratiszkos Partijos. Apart knygelė szitoji partija 1896 m. iszleido „Lietuvos Darbi- ninką“ ir keletą socializkų knygelė. Lietuvoje toji par- tija užėmė labai svarbą vietą

tarpe darbininkų, ypatingai Vilniuje. Pradžioje szių me- tų iszleido naują laikrasztį „Aidas Lietuvos darbininkų gyvenimo“, kuris Sausio mėne- syje tapo iszplatintas Lietuvos miestūse tarpe darbininkų, už- stojantis jų vargus bei pasilai- kymus lūmizskus, politizskus ir tautizskus. Apie darbavi- masi lietuvių darbininkų ge- riausiai liudyja iszleistas atsi- szaukinimas isz priezasties ati- dengimo paminklo korikui- Muravjovui Vilniuje. Tasai atsizsiaukinimas per darbininkus buvo iszmėtytas ir vieszose vie- tose prilipintas visūse Lietu- vos miestūse ir tulūse kaimūse. Priegtam tasai atsizsiaukinimas buvo atkartotas europėjiszkūse laikraszcziuose („Vorwaerts“ 22 Lapkriczio, „Arbeiter Zei- tung“ taipgi 22 Lapkirczio, „Petite Republique“ 23 Lap- kirczio ir „Peuple“ 20 Lapkri- czio ir t.t.)

Suvienytose Valstijose szaur. Amerikos dirba arti 300,000 lietuvių. Socializmas tarpe jų pradėjo apsireikszi daug anks- cziaus negu Lietuvoje ir dabar sparčiai plėtojasi. Socializ- kas judėjimas yra pastumėju prie plėtojimo lietuvizkos kal- bos ir literaturos. Nustojus iszeiti „Naujai Gadynei“ pra- dėjo iszeidinėti „Darbininkas“ Shenandoah, Pa., kuris taipgi nustojus iszėjęs 1898 m. ir lyg- jo vietoje pradėjo iszeiti „Nau- ja Draugija“ persivertusi isz „Kardo“. Paskutiniame lai- ke pradėjo ir „Vienybė“ luksz- tenti socializką klausimą, tal- pindama rasztus socializkos ekonomijos, kaip tai p. Be- llmay „Isz Praeitės“ ir Stern'o „Įtekmė socializkų sanlygu ant visų kulturos szakų“ bei kitus trumpesnius. Nū naujo meto pradėjo iszeiti darbininkizskas laikrasztis „Viltis“, organas lietuvizkų kalnakasių ir žem- dirbių, kurių kasztais ir iszlei- dziamas. Abelnai Amerikoje lietuvizką literatura, ir socia- lizkoje dvaseje, su kiekvienu

diena keroja.

Antroje pusėje 1898 metų susitvėrė užrubežinis Susivie- nyjimas Lietuvių Social-De- mokratų, prie kurio prisiglau- dė visos lietuvizkos social-de- mokratiszkos draugystės Su- vienytose Valstijose. Szitasai Susivienijimas Social-Demo- kratų turi už mierį paszelpiti materializskai socializmą Lie- tuvoje, per iszleidimą ir plati- nimą knygu; tasai Susivieny- jimas ypatingai pasidarbūs su- organizavojimu lietuvių darbi- ninkų Prusų Lietuvoje ir sve- tur, o lygiai apszvietuniją ir lietuvizką jaunūmenę, kuri yra prielanki socializmui. Su- siraszinėti su centralizskais vir- szininkais Liet. Social-Demo- kratiszkos Partijos galima po sziumi adresu:

Mr. Otto Lang
Hegibach str. 22
Zuerich—Suisse.
(Pabaiga bus.)

Kaip Petoefi tarnavo tėvynėi.

(Isz „Varpo“
(Tąsa.)

Bet netikt priesz didztur- czius pakėlė Petoefi karo velu- ką, dar daugiau priesz val- dzia, kuri pataikaudama di- dziunams padėdavo jiems liau- dį pavergti. Prisiskaitęs pran- cuzų revoliucionistų rasztų, troszko jis savo tėvynėi tokios laisvės, kuri Prancuzijoje jau įvyko, t. y. kad žmonės patys save valdytų. Bet ir szviesiau- sios galvos anų laikų nesupra- to Petoefi'o troszkimų: tikt dabartinė kartą atidūda jam pridaranczią garbę. Szijų die- nų vengrai isztaria Petoefi'o vardą su pasididziavimu ir va- dina jį netikt karalium visų savo poėtų, bet ir svarbiausiu didvyriu.

Petoefi vardą tokį užsitar- navo ne vien tikt rasztais, bet visu savo gyvenimu, kuriame nei vienos valandos turbuti ne- praleido nemastydamas apie

pakėlimą savo tautos, nesvajodamas apie išliūsavimą jos išveržiančių panczių.

Motto pirmųjų jo rasztų buvo seką žodžiai:

Laisvė ir meilė! Jus mano žvaigždės!
Jus gyvenimo vadovai!
Už meilę kraujo negailėsiu lieti
Ir mirsiu be baimės.
Už laisvę vienok ir tikt jai vienai
Pasvėsiu ir meilės laime.

Ir visą gyvenimą paszventė pildymui ezion iszreiksztų minczių. Žengdamas per vargo erszkėcius, dažnai su badu ir liga kovodamas, nesuprastas ir paniekintas tų, kuriems tarnavo, vienok įsistebėjęs į savo žvaigždės — vadovus, nesuklupo ir nepaklydo ant kelio.

Jo veikalūse puikiai apraszyti visoki mažmožiai isz praszcziokų gyvenimo. Neuzmirsztas ten ir sziaudinis stogas, po kurio poėtas gimė, ir gyvūlių banda į ganyklas genama, ir bažnyczios varpai szaukiantieji poteriauti. Veda mus poėtas ir per klimpstanczius kelius, per neiszbredamas pelkes, kūdūtų pempių ir rinktų gandrų užgyventas. Ir viską jis taip puikiai apraszo, kad tie, kurie skaitė jo rasztus ir apsilanko Vengrijoje, gailisi nebrasdami tokių gražių vietų, nes kultura, besistengdama kūdaugiausiai žemės javais apšėti, iszdziiovino pelkę, isznaikino miszkus ir paukszczius iszvaikė.

Bet nėra dainos, nėra apraszymo, kur nesuskambėtu tula stiga užgautos, nužemintos szirdies, neatsilieptų aimanavimas pavergtos tautos ir vargdienių kartus likimas.

Nū pat pradzio Petoeft'ui iszrodė, kad geriausiai pasiseks gyvu žodžiu zadinti tautą isz protiszko miego. Todėl pristojė jis prie aktorių trupos, keliaujanczios isz vieno miestelio į kitą. Bet jis nū gimimoturėjo negražų veidą, didelę kumpą nosį, szuurkszczius kaip szeriai staczius plaukus ir jo nosinis, nemeliodiszkas balsas visai netiko scenai. Todėl vie-

ton garbės už savo pasiszventimą, lemta jam buvo patirti tiktai paniekinimą.

Pirmą sykį Petoefti pristojė prie aktorių trupos Peszte, turėdamas vos 15 metų. Tėvas jo užpykęs, kad jis neperėjo į augsztesnę kliasą, nedūda jam paszalpos isz namų. Teatro direkcija nedūda nelaimingam Aleksandruui nekoko rimtesnio darbo, kaip tikt kedes ant scenos sustatinėti, naktį, perstatymui pasibaigus, su žiburiu aktrisas namo palydėti. Žinoma, kad tokia tarnysta negalėjo pakakinti jauno, nors ir ne per daug mokinto, bet visgi jau apsiskaicziusio vyruko. Nezinodamas, ką veikti, kad badu nemirti, pastojė jis į karėivius, tikėdamas, kad jam pasiseks tokiu budu pamatyti Szveicariją, garsaus Vilhelmo Tell'o tėvynę. Liudnas buvo jo gyvenimas tarp draugų analfabetų, nors ir iszjūkiamas ir trukdomas, vienog nesiskyrė su savo numylėtu Horacu. Bet ir viltis jo neiszpildė: vietoje Szveicarijon pakliuvo į Kroacijos garnizoną, kur jis ir susirgo. Gydytojas, pagailėjęs vaikino, iszvadavo jį nū tarnystės. Pagijęs Petoefti vėl įstojė į mokyklą, kur vienok neilgai teiszbuvo. Už niekniekius iszvarytas, antrą sykį pristojė prie aktorių. Badaudamas traukė su jais isz vienos vietos į kitą. Isz tų laikų yra užsilikęs Petoeft'o laiszkelis, raszytas pas jo draugą Arany:*)

----- Paskutinį sykį matėmės Presburge. Isz ten nukeliavau apsilankyti pas tėvus į Duna-Vecze, isz ten į Pesztą, paskui į Selmečz, kur iszsiemiau valdzios paljudyjimą ir sugrijau pas tėvus. Jie dziaugėsi, matydami mane iszsiliūsavusį nū kariūmenės, bet suprask tikt gerai: jie nori, kad asz palikecziau skerdėju. Man

*) Visi laiszkeliai isz „Revue de Revues“ 1807 m. (La vie intime de Petoeft, par J. Kant).

tokio amato mokintis! Jie nori tai dėl dviejų priezasczių: Mano tėveliui norėtusi, kad asz mėsą svercziau, ne eiles karpycziau; svarbiausia gi mano tėvai pavargo ir taip pavargę, kad niekaip nebegali padėti man į mokslą eiti. Bet jei ir dar deszimtis tokių priezasczių, kaip minėtos, butų, visgi asz negaliu taip elgtis, kaip jiems norėtusi. Laukdamas geresnių laikų, pasilikau du isztisu mėnesiu prie tėvų... ir tai man neiszsakomai atsibodo. Iszbėgau į Pesztą, bet nepavyko; nuėjau į Fured, perplaukiau Balaton'o ežerą, nuvykau per Vezprem į Ozorą. Ten radau aktorių trupą, susipažinau su jais ir sulygau. Tris mėnesius užsiemiau tū amatu, paskui trupa iszsiskirstė. *Per varios casus et tot discrimina rerum*, keliavau nū Mohaes'o

į Pecs, Kaposvár, Kethely, Lumej ir Szombathely ir atvykau pagaliaus į Sopron. Ten norėjau vėl mokintis, bet nieko neturėjau, *ex nihilo nihil*. Nū ten keliavau į Presburgą, toks pat likimas. Ant galo atvykau į Papą, kur mano žvaigždė truputį emė žibėti, dėka Tarczy'ui, doram Tarczy'ui, kursai man viską suteikė.

Ir vėl Petoefti mokykloje, kur mokintojas Tarczy padeda jam surasti lekcijų, kad galėtų sziaip-taip pragyventi. Czion vėl mokinasi, skaito daugiausiai prancuzų revoliucijos istoriją, gėrisi mylimiausiais savo poėtais, Lenau ir Heine. Įstoją taipos gi į literatų draugystę, susipažįsta su Jokaju ir pats raszo eiles. Ateina metinė szventė minėtos literatų draugystės.

(Toliaus bus.)

Mythai, pasakos ir legendos Žiamaiocziu.

Surinkti ir iszleisti per D-ra Edm. Veckenstedta
vyresnyji senoviszku kalbu mokytoja prie Nikatojaus
gymnazijos Liopejuje (Kursze).

Lietuviszkai iszguldė J. Szliupas, M. D.

(Tąsa)

95. Juokdarys.

1. Kas nakezia vienas pats tamsioje grinczioje budamas szvilpanja, tas pasiszaukia Jūkdarij.
2. Jeigu keleiviui nakezia Jūkdarys pavidale jūdo szuns perbėga per kelią, tai nelaimė jam stovi už akių; jis gali pasidziaugti, jeigu jau kas sunkesnio neatsitinka, kaip kad paklysti.
3. Vieną vakarą sėdėjo vienas buras dar vėlai prie savo besikurenanczio pecziaus. Tad umai per kaiminą ilgas liezuvis priesz jį iszsikiszo. Buras patėmyjo, kad Jūkdarys nori su jūmi baikas krėsti, ir greitai nuėjo ant gūlio.
4. Vieną vakarą norėjo vienas buras iszsiimti keletą pinigų isz spintos, kurioje jis savo pinigus kavodavo. Bet jis nerado jokių pinigų, tiktai toje vietoje kur jis buvo anš padėjęs jis pamatė mėszlą gulint. Taji jis iszmetė laukan per duris ir potam be pasigailėjimo muszo savo moterį, tikėdamas, kad toji jam tą baiką buvo iszkirtusi. Jokis atsikalbinėjimas jai nėko negelbėjo. Ale kada buras ant rytojaus iszėjo laukan per duris, jis pamatė lauke savo pinigus takszapt. Tai gi Jūkdarys buvo jam tą klastą padaręs.

5. Kita kart vieną burą nakezia vėliavo per lauką.

Buvo szviesi mėnesiena. Tad jis umai patėmyjo, kad jo botagas pražibo lyg auksas. Su ranka jis szliaukė iszilgui savo botagą, tad ir toji žibėjo lyg auksinė, ir kad jis su ranka savo drapanas paszlūstė, ir tosios žerėjo lyg auksas. Nudziugęs jis pasikiszo botagą po sermėga, idant auksą geriaus paslėpti, ir skubinau važiavo namon. Bet kada jis įėjo į savo grinczią, aukso jis daugiau nebematė. Taip mat Jūkdarys buvo jam klastą iszkirtęs.

6. Vienas buras turėjo tris arklius, kurius jis ketino į Plungę vesti ant turgaus. Nakezia priesz kermoszių pacziame įmigyje jis tapė pažadintas suzvangėjimu szybo lange. Jis atsikėlė pasižiūrėti, kas buvo. Tad romūse sumuszto szybo jis iszvydo arklio koją. Buras palaikė arklio koją už koją velnio. Jis pagriebė kirvį ir smagiai kirzciu jis nukirto koją. Bet vos tai buvo pasidarę, jis isz naujo pamatė arklio koją tuszeziame lango rome. Jis tą koją nukirto ir. Bet dar deszimtį sykių pasirodė arklio koja, ir deszimtį sykių buras nukapojų koją. Potam pasirodė galva moteriszkės lange: galva buvo uzlengta dideliu czydru. Buras su kirviu taip smarkiai smogė į galvą moteriszkės, jūg kankūlė perskilo. Potam nėkas daugiau nebesivaidino, ir buras ramus nuėjo gulti į lovą.

Kada jis ant rytojaus atsikėlė, jis rado savo dukterį su perskelta kankūle gulint ant žiamės, o arklidėje tysojo tris arkliai negyvi ant jų pakrato, beje su nukapotomis kōjomis. Tokiu budu pasiaiskino, kad Jūkdarys buvo burui tą jeibį iszkirtęs, duktė buvo, neatbodama ant persergėjimų, buvo dieną pirmiaus Velnią pamoliavojusi su anglimi ant sienos.

7. Viename kaime pas Plungę sėdėjo vieną vakarą kurpius (szauczius) prie savo darbo. Ant rytojaus jis ketino važiūti į jomarką Plungėn. Taut ten kūmi daugiausiai pardavinių (tavorų) galėtu iszstūtyti ant pardavimo, jis pasirįzo per isztišą naktį dirbti ir pabaigti paskutines tris poras czeverykų, esanczių darbe. Tad umai priesz atvirą langą pasivaidina pavidalas ir iszskisza liežuvį. Kurpius buvo baisiai persigandęs, bet greitai pradryšęs jis pagriebė žirkles ir nukirpo liežuvį. Ale taip jis nusistebėjo, kad tasai pats pavidalas į trumpą laiką potam vėl liežuvį jam iszskiszo. Vėl kurpius aną nukirpo; tai atsitiko dar keletą sykių. Tūmi tarpū emė auszi ir pavidalas daugiau nebesivaidino. Bet kaip kurpius buvo nusimines, kada jis pažiūrėjo ant savo czeverykų ir patėmyjo, kad jis keletui isz jų buvo nukarpeš smailgalius. Tokiu budu Jūkdarys buvo jam arszų jeibį iszkirtęs.

8. Vieną vakarą, kada jau buvo vėlu, vienas dvarponis pasiuntė savo tarną į artymą kaimą, kurs tulame atstume gulėjo nū dvaro, parnesztu isz ten tabako. Tarnas neseniai dar buvo isz grinczios iszėjęs, kaip jis vėl atgal sugrįzo ir savam ponui atneszė stiklą vandens. Ponas užpyko ir barėsi ant tarno už nesupratimą; potam jis isz naujo liepė anam parneszti tabako isz netolymo kaimo. Į trumpą laiką potam tarnas vėl atėjo ir padavė savam ponui peilį. Tasai taip už tai įpyko, kad jis tarnui skėlė į ausį. Vienok tasai pagriebė storą pono lazda, kuri stovėjo kampe grinczios, ir su taja sumuszto viską, kiek grinczioje buvo sudynų ir ruklėdies; tada jis patį poną taip drucziai pradėjo tvoti, jūg tasai užgluszytas sukniuoso ant žiamės. Po tūlų laiko jis vėl pabudo isz apgluszimo. Ant savo nusistebėjimo jis pamatė, kad grinczioje viskas buvo cziela ir nesumuszta. Tūmi tarpū taip gi tarnas įėjo į grinczią ir padavė savam ponui tabaką. Tasai vėl su įnirti-

mu ant tarno užsipūlė, tacziaus tarnas atsikalbinėjo, kad jis apie nėką nežinas, ką jam ponas iszmėtinėjas: jis esąs pagal paliepiną nukakęs tabako į kaimą ir tājį dabar atneszas. Ponas isz to viso labai stebėjosi ir per ilgą laiką nenorėjo tarnui įtikėti. Kada jis ant rytojaus atsitikimus papasakojo kitoms žmonėms, tiejie jam pasakė, kad jis esąs turėjęs darbą su Jūkdariu, kurs buvo priėmęs pavidalą tarno.

9. Kitą kart vieną buras kaime pas Papilę rytmetryje labai anksti atsikėlė, idant su linais važiūti į miestą. Dar labai tamsu esant, jis negalėjo nėko matyti tvarte, kur jis buvo nuėjęs, arklį pasikinkyti. Jūkdarys prieg tam iszkirto jam arszią klastą. Mat jis padarė, kad buras už arklį palaikė karvę, kuri stovėjo szalymais arklio, ir ant jos pakinklus uždėjo. Veltū buras kamavosi karvę iszvilkti isz tvarto ir įkinkyti į vežimą. Tiktai kada auszra iszauszto, buras pamatė, kokį jeibį jam Jūkdarys buvo iszkirtęs.

10. Viename kaime pas Papilę gyveno vienas rubsiuvys, kurs turėdavo daug kentėti nū Jūkdario. Rubsiuvys mėgdavo skripkūti švodbose, bet retai atsitikdavo be to, kad jam Jūkdarys neiszkirštu baikų: tai nutraukdavo jam vieną, tai visas keturias stygas skripkos. Vieną syk rubsiuvys buvo pakviestas į svečius ant vienos švodbos tolimame kaime, kur jis arcziaus nebuvo pažįstamas, ir jis užkvietimą priėmė. Dėl to jis buvo nū vieno bendro pasiskolines naują szvarką ir linksmiai lėbaulamas sėdėjo tarpe svezių. Umai Jūkdarys įėjo į grinczią pavidale bendro, kurs buvo jam paskolines szvarką, priėjo prie rubsiuvio, nuvilko nū tojo paskolintą szvarką ir pasakė prieg tam: „Rubsiuvys nėra žmogus, oszka gi negyvulys. Potam jis iszėjo isz grinczios, pasiimdamas drauge szvarką. Rubsiuvys sugėdintas namon kiutino.

11. Vieną naktį sėdėjo viena burė prie židinio ir szildėsi. Tad įėjo josios vyras, kurs dieną atgal buvo iszsirengęs į tolimą kelionę, ir su lazda emė ją smarkiai tvoti, prieg tam iszmėtinėdamas, kam ji nėsanti padariusi darbą, jai uždūtą. Burė isz baimės pabėgo isz grinczios. Kada ji buvo atsigavusi nū baimės ir vėl sugrįzo į grinczią, ji rado azūt savo vyro svetimą, seną moteriszkę besėdint prie židinio. Moteriszkė turėjo ilgą barzdą ir liežuvis karojo isz burnos sulyg žiamei. Į valandą potam senė persimainė į pavidalą su arklio kōjomis, žmogiszka galva, ant kurio ragai kyszojo, ir su gaurūtu kunu. Nugis burė žinojo, kad ji turi darbą su Jūkdariu. Greitai ji persižegnojo. Tūjau Jūkdarys persimainė į ugnį ir kaipo tokia iszlėkė laukan per kaminą.

12. Jūkdarys kitą syk iszoko vienam burui į szlajas. Tasai su gražiai apsirėdziusiu ponu — nės į tokį Jūkdarys buvo persimainęs — įsidavė į sznektą. Svetimasai pasakė, kad jis noris iszkasti skarbą isz tulų kapinių, prie kurių jie veikiai prisiartinsį: buras tegul jam prie to pagelbingas butų! Kada buras ant to negalėjo pasikėsinti, svetimasai sakė, tegul jis bent tiek palauktu prie kapinių, iki jis busis skarbą iszkašęs: jiedu paskui pasidalinsį. Ant to buras buvo gatavas. Ale jam prisiėjo keletą adynų prie kapinių laukti ir jis szalo prieg tam karcziai. Galiaus svetimasai atėjo ir įmetė didelį maiszą pilną aukso į szlajas. Labai nudziugęs buras važiavo szalin.

Kada jis namon sugrįžęs buvo ir ketino skarbą įsineszti į vidų, szlajos buvo tuszezios.

(Toliaus bus.)

Naujas isradimas del plauku!

Sustabdo pulima plauku nu galvos, ir atanga plaukai, pleiskanu nebuna, ir galvos neskauda, borva plauku buna daili; isradimas yra Dr. Brundzo. Katrie dar ne patrotija visai plauku, tai paskubinkit, o greitą pagelbą gausit; ne tikt del vyro, nes ir del moterių, merginų ir vaikų; dabar visai maža prekė, toliaus bus labai pakelta. Norintieje persitikrint galit gaut daugybę paliudijimų. Raszydami idėkit markę ant atsakymo. Adresavokit taip:

J. M. Brundza,
71 Broome str.
New York, N. Y.

Pajieszkėjimai.

Pajieszkau savo giminaiczių: Igno Baranausko, Jūzo Brazinsko ir Petro Rutkausko; visi tris paeina isz Sierijų parapijos, Suvalkų gubernijos. Atsiszaukite ant szio adrėso:

K. Rutkaucas
Box 104
Mahanoy City, Pa.

Atsakymai.

L. Griciui, Pittsburg, Pa. Rasztas „Kaip turi buti?“ ne patilps. Su tokiomis tikt nekel simė vaidų. Jeigu suprastu, tai taip neraszytu. Su nesu prantancziais dovanai yra vaidytis.

Temykite.

Daugelis mums atraszo rei kalaudami rodos apie iszsius tus pinigus Lietuvon per visokius agentus, labiausiai zy dus, kurie siunczia statei į savo kiszenių. Tai gi norėdami, kad jusų pinigai nepražutu ir greitai daėitu į rankas to kuriam siuncziasi, siuskite per „Vienybės“ redakcija, o greicziausiai apturės. Taipogi mes pardūdame laivakortes ant greicziausiu laivų į Hamburgą, Bremen bei Antverpen, kaipo ir atgal. Kas nenorite ilgai ant marių plukauti, pirkite

laivakortę „Vienybės“ redak cijoje o nesigailėsite.

Prisiuncziant pinigus ant persiuntimo Lietuvon arba ant laivakortes, uždėkite adresa toki:

J. J. Pauksztis & Co.
Plymouth, Pa.

Knygu katalogas.

Maldų knygos.

- Aukso Altorius, arba Szaltinis danglezku skarbu nu 2.00 iki 3.00.
- Balsas Batandėlis 1.25c., 1.50c. ir 2.00c.
- Garbe Dievui ant auksztybės „ „ „ \$1.50.
- Kninga giesmių arba Kanticzkos „ „ 75c.
- Mazas aukso altorius, katalikiška maldų knygo lė Maldos yra rytmetinės, vakarinės, prie spaviedės, komuničios, miszių, mi žparų ir dangybė kitų; miszių maldos su abrozėliais: daili, balta sidr popiera; stambus, afszkus drukas. Izgrino apdaru 50c.
- Krisztolo apdarūse su auksinėis kryzucziais ir paveikėliais 75c.
- Apdarai Mor vko skuroje minksztai iszkimszti, aukso kvietka ir litaros ir auksūtkrasztai \$1.25
- Adaral prancuziškėje skurelėje minksztai iszkimszta, ant virszų aukso kryzius ir kvietka, auksyti krasztai, apvslus kampai \$1.5
- Balto celuloido apdarūse su iszkiluse balta kvietkute 1.50
- Balto celuloido apdarūse su perlo ir nikello kryzeleis bei kvietkomis 2.00
- 150 Psalmu Dėvdo karalėaus ant paveikalo kanticzkų 75c.

Dvasizskos knygos.

- Apie buvimą Dievo „ „ „ 7c.
- Arielka yra nūdai; su ilustracijomis 30c.
- Amžiaus galas Ponsko Piloto „ „ „ 7c.
- Didžioji nedėlia „ „ „ 7c.
- Draugija dėl duszių „ „ „ 7c.
- Evangelijos su puikais apdarais 1.00.
- Filotea arba kelias į maldingą gyvenimą 50c.
- Gyvenimą Szventnų, ant visų metų koznos dienos, pirma, antra, treczia, ketvirta ir penkta dalle, už kozną dalį po 65c.
- Gyvenimas Marijos „ „ „ 20c.
- Gyvenimas zvy. Benedikto Labro 10c.
- Garsas apie balaybę Dievo sūdo 25c.
- Grydeklos nū baimės myrio „ „ „ 20c.
- Grįszninkas priverstas metavotis „ „ „ 10c.
- Girtybė „ „ „ 5c. ir 10c.
- Istorijā seno ir naujo istatymo su abrozėl. 15c.
- Istorija seno istatymo „ „ „ 25c.
- Istorija Katalikų Bažnyczios „ „ „ 1.00.
- Kasdieninės Maldos „ „ „ 5c.
- Kalba kazimiero ir Antano apie katalikų bažnyczios pamatą 10c.
- Lementorius su poteriais ir misranturu 10c.
- Vokalas Rymo kataliku „ „ „ 40c.
- Menno szwenziausos Marijos Panos 30c.
- Misija ir ziedai „ „ „ 2c.
- Nekaltybė „ „ „ 20c.
- Pokilis Szventųjų „ „ „ 15c.
- Pamokslai ant dūzių metų ezvenczių ir di iziosos nedėlios „ „ „ 50c.
- Prisigatavimas ant myrio „ „ „ 40c.
- Pamokslai ir Ganytojus kalbos \$1.50c.
- Pamokslai apie sudą Dievo, pakutą, dangų 10c.
- Raktaš į dangų „ „ „ 10c.
- Stebuklai Dievo Szvencz. Sakramente 40c.
- Szkala su kalba „ „ „ 20c.
- Tiesos Zozdžei „ „ „ 35c.
- Trumpi pamokslimai ir rodos, pagai kurias turi eigtis kiekvienas žmogus 10c.
- Vartai dangaus „ „ „ 15c.
- Visoki Abrozėliai į knygas 5c.

Mokslizskos knygos.

- Aplinkrasztis kun. Petravycziaus į Vilniaus džiaukonytės kuningus 1870 m. „ „ 10c.
- Apie senovės Lietuvos piliis 20c.
- Amerika dirtyja (komedija) „ „ 10c.
- Andersono pasakos (su abroz.) 15c.
- Ant nakvynės 5c.
- Apie žemę ir kitas svietus, jų buvį, pabalgą 75c.
- Apie dangų, saulę, mėnesį 5c.
- Apie kalbų pradzią „ „ „ 10c.
- Akyvi apsirėszkimai sviete 30c.
- Anima Villia, pasaka 75c.
- Allutė duktė kuningaiszczi Kerniaus 5c.
- Ar. metrika del iszsimokini mo rokundu 25c.
- Budai gydymo nekurių ligų 25c.
- Birutės dainos „ „ „ 10c.
- Dvi graizios pasakėlės. Pavogti arkliai ir Mendelis Didgalvis 10c.
- Dūnelaiczio pavasario linksmybės 10c.
- Donalaiczio rasztai 40c.
- Dainos paraszytos kun. A. Vienožniekio 10c.
- Etnologizskos smulkmenos 25c.
- Final ir jų gyvenimas 10c.
- Gyvenimas Stepo Raudnosio 15c.
- Genių dėdė, graži pasakutė kur iszrodyta, kaip svietą sloginā maskolių valdzia 10c.
- Hygiena arba mokslas apie užlaikymą sveikatos 35c.
- Istorije apie gražą Mageloną 20c.
- Istorija Lietuvos K. Skirmantaitės 30c.
- Istorija Suvenyčių Valstijų Amerikos ir konstitucija „ „ „ \$1.00
- Istorija kantisos Elenos „ „ „ 20c.
- Iz kur akmenis atsirado? „ „ „ 10c.
- Istorija apie Lietuvos praeitę p. Zanavyko 40c.
- Kas taisybė tai nomolas puikios apysakėlės isz lietuvių gyvenimo 15c.
- Kaimynų paszneka 5c.
- Kaukazo balalavis 5c.
- Kur moilė, ten ir Dievas 5c.
- Kas kalta? 10c.
- Knyga iszsimokini mo vias svietinės kalbos 15c.
- Konradas Valenrodas „ „ „ 5c.
- Kaip igyti pinigų ir turta „ „ „ 10c.
- Keliatas, Tragedija penk ūse aktūse 20c.
- Krumplių Juas, apysakėlė „ „ „ 10c.
- Kelietas zozdių apie nezmomiszkus maskolių darbus Kražiūse ir apie sudyjimā kražiūzių Vilniuje 5c.
- kelietas rasztų apie Kražių atsitikimā 10c.
- Ką daryti, kad sveiki butume 10c.
- Kas yra, o kas bus? žvilgis ant szių dienų ir j ateitę 10c.
- Kanklės, lietuviszkos dainos keturiems balsams (su natomis) 20c.
- Kapal dūdzii kuningaiszczių ir karalių Vilniuje 10c.
- Krygelė iszsimokini mo mestro dėl kareivių ir karliškos dainos, paraszė kn. J. Zėbrys 15c.
- Lietuviszkai Trakizskos studijos Dr. J. Basanavicziaus 6c.
- Lietuvos ranklės (eilėmis rasz.) 15c.
- Lietuvos gaspadinė arba pamokinimas kaip suvartoti Dievo dovanas 15c.
- Lietuviszkos praeitė, dabartis ir ateitis 25c.
- Lengvas būdas iszmokiti graiziai raszyti be pagelbos mokintojus 10c.
- Lietuviai amzių gludumūs 10c.
- Lietuviszki rasztai ir rasztininkai 10c.
- Lietuviszkas Albumas (45 paveikslai) 50c.
- Lietuviai po maskolius jungu 10c.
- Muzikėlia „ „ „ 15c.
- Medžio papasakojimas su paveikėliiais 10c.
- Maskolios politika su Europa ir katalikų bažnyczia 10c.
- Medega mūsų tautizskai vaistininkystei 40c.
- Medega Sim. Daukanto biografijai 80c.
- Mahleris ir Lėberys. Paraszė T. Astromskas 20c.
- Naujausia sapnų knygelė 50c.
- Negirdėtas daktas „ „ „ 5c.
- Naujas elementorius apdarytas, su puikiais paveikėliais 15c.
- Naudingi skaitymai apie prigimties mokslus 25c.
- Orlytypos rasztai „ „ „ 25c.
- Orleano Mergelė - tragedija 25c.
- Petro Armino rasztai — eilės 10c.
- Ponas ir Muzikėl 15c.
- Pavargėlė ir kaip gyvena kynai, apysakos 10c.
- Pajudikime vyrat žemę, puiki apysaka. paraszyta patrijotizskėje dvasėje 15c.
- Paeaka apė Szaltabuzius (jūringa) 5c.
- Pamokslai apie trusą „ „ „ 5c.
- Pasakojimas apie vaitą ir jo rasztinikā 5c.
- Parmazonas arba baisumas Dievo rustybės 10c.
- Prieszanszris „ „ „ 20c.
- Pavasario balsai, eilės 15c.
- Padėjimas lietuvių taučos rusų vieszpattytėje 30c.
- Pajauta arba duktė Lizdeikos 60c.
- Patarlės ir dainos 10c.
- Pradziamokelis rankos raszto 10c.
- Pradziinis mokslas anglizskos kalbos 25c.
- Pirmutinė paszalo umai susirguš 10c.
- Pirmutinis degtinės varytojas, komedija 10c.
- Robinsonas Kruzjus „ „ „ 25c.
- Rodos motinoms apie augnimą kudikių 10c.
- Rankvedis senovizskos istorijos 50c.
- Rankvedis raszymui gramatų 50c.
- Senkaus Jurgis „ „ „ 15c.
- Senis Makrickas „ „ „ 5c.
- Saulės ir mėnesio užtemimai 15c.
- Svieto pabalgā „ „ „ 10c.
- Sziamtmetinis kalendorius 10c.

- Simukas ir Magdutė, pasakėlė 10c.
- Talmudas ir musų zydai „ „ „ 10c.
- Tamoszius besotis apysaka 5c.
- Tėvynainių giesmės „ „ „ 20c.
- Trumpa porzvalga lietuvisztės darbų Amerikoje 20c.
- Trusas ir kapitolas. Trumpos zinios isz politizekos ekonomijos „ „ „ 10c.
- Trumpa senovės Lietuvių Istorija „ „ „ 10c.
- Trumpa geografija arba apraszymas apie zemę p. Nerio su 48 paveikėliais 25c.
- Tarp skausmų į garbę, poezija 20c.
- Už ką mes lenkams turime buti dėkingi arba nedėkingi 15c.
- Virszininkai. Margas paveikėlėlis isz gyvenimo maskolizskų urėdinkų Lietuvoje 15c.
- Vaikų knygelė „ „ „ 15c.
- Vakaras, Tilviko pirktelėje „ „ „ 5c.
- Vitoliorauda, puikus poematas isz senovės lietuvių gyvenimo, 2 knygos 1.25c.
- Vaito pirszlystė, komedija 15c.
- Veselijos arba pagrūnų vestuvės 15c.
- Zodynas kn. M. Miežinio keturiose kalbose 2.00.
- Ziponas bei žilponė „ „ „ 25c.
- Zirgas ir vaikas „ „ „ 20c.
- Zėnybos paikių Miko „ „ „ 5c.
- Zemalcių vyskupystė, paraszyta vyskupo M. Volonczausko 1.00
- Zemraszys arba geografija paraszyta kun. Zėbrio 15c.

- Notos del partapijono sudėstyto Dr. V. Kudirkos.
- Bum-czik-czik [mozurcas] 25c.
- Nemuno Vilna [valcas] 50c.
- Dėdienė [polka] „ „ „ 30c.
- Lepunėlė [pioka-mazurka] 15c.
- Sudiev [mazurka] „ „ „ 40c.
- Varpelis [valcas] „ „ „ 30c.

- Paveikslai (abrozai)
- Paveikslas Gedimino „ „ „ 30c.
- Paveikslas Vytauto „ „ „ 25c.
- Visoki abrozėliai su maldėimis po 5c.

KNYGOS SAVOS SPAUSTUVĖS.

- Apieka Dievo „ „ „ \$1.00.
- Apie Joną Tvardaucką garsų burtinikā ir jo darbus sykiu su apraszymais apie burtus 25c.
- Budas Senovės Lietuvių Kalbėnų ir Zemalcių paraszytas Simano Daukanto 1.00
- Dievaitis, apysaka szios gadynės 1.00
- Du puikus apraszymai apie nedorybę zydo ir piktą augynimā waju \$1.00.
- Eglė, žalczių karalėnė ir iszgruovimas Kauno pilies 1362 m., du puikus dramatai 25c.
- Europos Istorija su žlamaplais „ „ „ 25c.
- Gyvenimas Genavaitės. Pamokinanti ir labai sujudinanti apysaka isz senovės laikų 50c.
- [tekimė socijalizskų sanlygų ant visų kultūros szakų 15c.
- Iz po budelio kalavijo ir Kajimas, dvi puikios apysakos 40c.
- Istorija Septynių Mokintojų ir Lietuvos Sapnas „ „ „ 50c.
- Istorije graizios Katrukos ir jos visoki atsitikimai „ „ „ 10c.
- Istorije isz laiko Francuzkos vainos Afrikoj „ „ „ 30c.
- Jurgis Mikostavkis „ „ „ 80c.
- Jnozapas Koniuszovskis, arba kankinimas Unijotų po valdzia maskolius 50c.
- Kabalas talpinantis savyje visokius užmintimus ir ant jų reikalaujantį ateakymā 10c.
- Konstitucija dėl darbinikų 10c.
- Kelietas zozdių apie lietuvius ir naudingi pamokinimai dėl Lietuvos žmonių 10c.
- Lietuvos Istorija, nū sentausių gadynių paraszyta Simano Daukanto, pirma ir antra dalle, kozna po 1.50c.
- Lietuviszkos DAINOS isz viur surinktos 200.
- Mythai pasakos ir legendos, pirma dalle 50c.
- Nedorybes Rymo Ciesortu, istorije isz laiko ponavojiho Nerono „ „ „ 80c.
- Ponas Bartkus, paraszė kun. A. Burba, 20c.
- Pravadnikas angeizskos kalbos neabdar. 1.00.
- abdarytas „ „ „ \$1.25.
- Puikus apraszymas apie Lietuvą „ „ „ \$1.00.
- Pamokinanti apraszymai isz gyvenimo žmonių ir visokios rodos 15c.
- Rinalda Rinaldinas „ „ „ \$1.50c.
- Senovės apraszymas apie Duktery Filypo karejvio „ „ „ 50c.
- Sumizimas arba baimė tury dydeles akis tikra taisybė isz Suvalku gubernijos 15c.
- Szviles Dievo „ „ „ 65c.
- Uzistatanyk ant to gerai „ „ „ 10c.
- Vitasir Korina, istorija isz laiko persekiojimo Bažnyczios B. per Deoklecijana 80c.